

De Heilige Geest als Persoon op aarde

door H. Medema sr.

INHOUD:

Inleiding

De Heilige Geest in het Oude Testament

De Heilige Geest in de evangeliën

Beloften van de Heer Jezus over de Heilige Geest

Pinksteren

Tongentaal

Eerste resultaten van de uitstorting van de Heilige Geest

De eenheid van de Geest bewaren

Lasteren van en liegen tegen de Heilige Geest

Bedroeven en uitblussen van de Heilige Geest

Vol van en vervuld met de Heilige Geest

Verzegeling met en zalving van de Heilige Geest

De waarde voor ons praktisch geloofsleven

Inleiding

Wie enigszins met de Bijbel vertrouwd is, weet dat er in het oude testament vele beloften van God zijn vermeld, die pas in het nieuwe testament hun vervulling hebben gekregen. Grondslag voor die vervulling was het volbrachte werk van de Heer Jezus op het kruis. Pas nadat het verzoeningswerk was voltooid, en God volkomen was bevredigd door het volmaakte offer van Jezus Christus, kon God zijn eerder gedane beloften in vervulling doen gaan.

Eén daarvan is de komst van de Heilige Geest op aarde. Het was een van de eerste rijke vruchten van het werk van Christus, toen op de pinksterdag de Geest van God werd uitgestort. Op één dag werden toen ongeveer drieduizend mensen door het geloof in Jezus Christus behouden. Van deze grote schare mensen lezen we het prachtige getuigenis:

“En zij bleven volharden in de leer van de apostelen en in de gemeenschap, in de breking van het brood en in de gebeden.. En allen die geloofden, waren bijeen en hadden alle dingen gemeenschappelijk, en zij verkochten hun goederen en have en deelden ze uit aan allen, naar dat iemand nodig had. En voortdurend waren zij dagelijks eendrachtig in de tempel en braken brood in de huizen en aten samen met vreugde en eenvoud van hart en zij prezen God en hadden gunst bij het hele volk” (Handel. 2:42-47).

Zo'n vergadering van mensen was op aarde nooit tevoren gezien. Het was de eerste vrucht van een onbeperkte genade die alle hemelse legerscharen met bewondering vervuld moet hebben. Deze mensen waren de eerstelingen uit het midden van een volk, dat zijn Messias op een verschrikkelijke manier had verworpen en gekruisigd. Het antwoord van God op deze schandelijke daad was: volkomen genade. “De Heer voegde dagelijks bij de gemeente, die behouden moesten worden” (Handel. 2:47).

Er ontbrak deze gemeente niets, behalve de persoonlijke tegenwoordigheid van haar door mensen verworpen en in de hemel opgenomen Heer, die aan zijn discipelen had beloofd dat Hij terug zou komen.

De verschrikkelijke zonde van Israël als volk, die zijn hoogtepunt bereikt had in de kruisiging van de Heer Jezus, was voor God aanleiding om tot dusver ongekende gedachten van genade te openbaren door de Heilige Geest te zenden en de gemeente te grondvesten.

God bleef wachten op berouw en bekering van Israël, en door middel van de apostelen wekte Hij de leidlieden van het volk op hun zonden te belijden. Dan zou Hij bereid en in staat zijn Jezus Christus tot hen te zenden en de aan de vaders gedane en door de profeten aangekondigde beloften van herstel als natie te vervullen. Ook Stefanus werd voor deze dienst gebruikt. In een uitvoerig appèl tot de gewetens van de Joodse leiders trachtte Hij hen van hun zonden te overtuigen. Het was de Heilige Geest die in en door hem sprak. Maar in plaats van zich te bekeren, verwierpen zij ook dit getuigenis. Daarmee maakten zij de maat van hun zonden vol. Niet alleen de door God gezonden Christus hadden zij verworpen, ook de Heilige Geest, wiens komst van zulke duidelijke tekenen was vergezeld, wilden zij niet aannemen.

Het kon niet anders: Israël als volk, moest tijdelijk worden uitgeschakeld als getuigenis van God op aarde. In plaats daarvan riep God een nieuw volk, verzameld uit Israël en de heidenen, een hemels volk, aan wie Hij nieuwe en hemelse zegeningen bekend maakte. Het evangelie van het koninkrijk met betrekking tot deze aarde verstomde voorlopig, maar het evangelie van de genade en van de hemelse heerlijkheid weerklonk des te luider en

krachtiger.

Van dit nieuwe getuigenis van God op aarde, de gemeente, is Jezus Christus het hoofd. Verbonden met Christus is zij in Hem gezegend met geestelijke zegeningen in de hemelse gewesten. Een onverbreekbare band, gegrond op volmaakte liefde, verbindt haar voor eeuwig met Hem. Haar intieme relatie tot de Heer Jezus heeft Saulus, de latere Paulus, op een bijzondere manier, als eerste, ervaren op zijn reis naar Damascus. Daar hoorde hij vanuit de hemel zeggen: "Saul, Saul, waarom vervolgt gij Mij?" Hij die meende slechts mensen te vervolgen, moest van de Heer Zelf vernemen, dat hij daarmee Hemzelf vervolgde. De gemeente is immers een deel van Hem, zijn lichaam.

Alle gelovigen, of ze nu van geboorte Jood of heiden waren, vormden vanaf het ontstaan van de gemeente één lichaam. Elk verschil in ras, godsdienst enz. was opgeheven, elke scheiding afgebroken. Door één Geest waren zij allen tot één lichaam gedoopt:

"Één lichaam en één Geest, zoals gij ook geroepen zijt in één hoop van uw roeping; één Heer, één geloof, één doop, één God en Vader van allen, die is boven allen en door allen en in ons allen" (Efeze 4:4-6).

Er was en is over de hele wereld slechts één gemeente en die gemeente is het lichaam van Christus. In die gemeente woont en werkt één Geest, de Heilige Geest in eigen persoon. In de eerste tijd van haar bestaan was het een bloeiende, groeiende gemeente, gekenmerkt door liefde en toewijding, gemeenschap en praktische eenheid. Voor de kracht en werkzaamheid van de Heilige Geest was geen hinderpaal aanwezig. Helaas, de vijand van God, die reeds in voorafgaande eeuwen de mensen misleidde en van God had weten af te trekken, heeft ook kans gezien in de gemeente zijn verderfelijke werk te doen. Als wij zien wat er heden ten dage van de gemeente geworden is, dan moeten wij onze ogen beschaamd neerslaan. Tevergeefs zoeken we naar de openbaringen van geloofsenergie, als resultaten van liefde en trouw; tevergeefs proberen we te ontdekken de praktische gemeenschap en eenheid, die de gemeente in de eerste tijd sierden.

In plaats daarvan zien we een verlaten van de eerste liefde, toelaten van valse leringen, afgoderij, dode vormen, lauwheid en verdeeldheid.

Hoe kon deze grote en treurige verandering ontstaan? Waardoor gelukte het de duivel zo'n vreselijke achteruitgang en verwarring te bewerken? Eenvoudig daardoor dat hij de gelovigen, leden van de gemeente, er toe wist te verleiden menselijke elementen te laten gelden in de gemeente. Het lichaam van Christus, waarvan de Heer Jezus het hoofd is en waarin Hij door zijn Heilige Geest alles bestuurt, werd, gezien in haar verantwoordelijkheid: een organisatie waarin de mens regelend en ordenend optrad. Dat de vijand dit tot stand kon brengen, is voor een groot deel te wijten aan het feit, dat de persoonlijke tegenwoordigheid van de Heilige Geest, als wonend en werkend in de gemeente, en in elke gelovige afzonderlijk, werd miskend.

In plaats van de Geest werd het vlees werkzaam. De mens begon naar zijn eigen wijsheid en inzicht te handelen. Het resultaat daarvan was al heel snel: verwarring en wanorde.

Maar hoe groot het verval ook mag zijn dat in de gemeente gevonden wordt, de waarheid van God is niet veranderd. Daarom blijft ook de persoonlijke tegenwoordigheid van de Heilige Geest onwankelbaar vast. De Here Zelf heeft tegen zijn discipelen gezegd, toen Hij hun de belofte deed van de komende Trooster: "Hij is bij u tot in eeuwigheid". Nu nog

kunnen en mogen wij vertrouwen op deze belofte van de Heer en met dankbare harten de gave van de Heilige Geest op zijn juiste waarde schatten. Alleen al op grond hiervan is het de moeite waard een juist inzicht te hebben in alles wat Gods Woord ons meedeelt over de Heilige Geest. Het is nodig ons vertrouwd te maken met zijn gedachten daarover, ook om te weten wat God van ons verwacht met het oog op deze belangrijke waarheden. Dat klemmt des te meer nu de gevolgen van het miskennen van de Heilige Geest zo onmetelijk groot zijn. Om maar met te spreken van de verkeerde leringen en praktijken die de ronde doen als gevolg van onjuiste inzichten over de persoon en het werk van de Heilige Geest.

Om een zo goed mogelijk inzicht te krijgen in ons onderwerp, hebben we in deze brochure de volgende punten in hoofdzaak besproken:

- De Heilige Geest in het oude testament
- De Heilige Geest in de evangeliën
- Beloften van de Heer Jezus over de Heilige Geest.
- De uitstorting en de werkzaamheid van de Heilige Geest in het begin.
- De eenheid van de Geest bewaren
- Onze persoonlijke houding ten opzichte van de Heilige Geest
- Verzegeling met en zalving van de Geest
- De waarde van de Heilige Geest voor ons praktisch geloofsleven.

De Heilige Geest in het oude testament

“De Heilige Geest was (er) nog niet, omdat Jezus nog niet verheerlijkt was”. Deze woorden, die we lezen in Joh. 7:39, hebben vele gelovigen voor vragen geplaatst wat betreft de persoon van de Heilige Geest. De voornaamste daarvan zijn:

1. Bestond de Heilige Geest nog niet toen de Heer Jezus op aarde was?
2. Hoe kan het dan dat er toch in het oude testament geschreven werd over de Geest van God?

Om deze vragen te kunnen beantwoorden, moeten we er op letten dat er in de Schriften van oud - en nieuw testament verschil gemaakt wordt tussen de *werkzaamheid* van de Heilige Geest en zijn openbaar worden als *persoon*.

Wanneer er gezegd wordt dat de Heilige Geest vanaf het begin van de schepping werkzaam is geweest, is dat volkomen terecht (zie o.m. Gen. 1:2). Maar tot op de pinksterdag woonde Hij niet op aarde. Hij was niet als een bepaalde persoon van de Godheid, onderscheiden van de Vader en de Zoon, geopenbaard. Het is dan ook, nogmaals gezegd, voor het begrijpen van wat de Schrift zegt over de Heilige Geest, belangrijk en noodzakelijk zijn openbaring als persoon te onderscheiden van zijn werkzaamheid op aarde. Anders loopt men gevaar het klare getuigenis en de grote voorrechten van het nieuwe testament mis te verstaan door de schaduwen van het oude testament.

Overeenkomstig de woorden in Deuter. 6:4: “De Here is onze God; de Here is één” of, zoals de tekst in de Statenvertaling luidt: “De Here onze God is een enig Heer”, heeft God Zich in het oude testament steeds als de Enige geopenbaard. Pas bij de komst van Christus, in het bijzonder toen de Heer Jezus zijn dienst aanvaardde, werd dit anders. Ook al weten wij duidelijk uit het onderwijs van het nieuwe testament, dat God van eeuwigheid af in Vader, Zoon en Heilige Geest te onderscheiden was, toch heeft Hij Zich als zodanig niet aan mensen geopenbaard en is Hij evenmin zó door hen gekend. Zo vinden we in het oude testament wel de beloften van de uitstorting van de Heilige Geest en zijn werkzaam zijn in mensen, maar niet zijn openbaring als persoon op aarde.

Dit geldt trouwens ook van de tweede persoon in de Godheid, de Zoon. Zijn komen op aarde werd vele malen in het oude testament aangekondigd en van zijn activiteiten wordt meer dan eens melding gemaakt, maar van zijn openbaring als persoon lezen we niets voordat Hij als mens geboren werd. Hoogstens kunnen we zeggen dat de beeldspraak met betrekking tot de komst van de Heer Jezus, zijn menswording, in de loop der tijden steeds duidelijker werd, tot het moment dat de vervulling van de beloften gestalte kreeg toen het Woord vlees was geworden. Beide, zowel de Zoon van God als de Heilige Geest waren voortdurend werkzaam. En niemand zal er aan twifelen dat het voor God mogelijk is om werkzaam te zijn zonder Zich op een bepaalde manier als persoon te openbaren.

De beloften met betrekking tot de komst van de Heilige Geest

Zoals gezegd, zullen we tevergeefs in de Schriften van het oude testament zoeken naar de werkelijke openbaring van de persoon van de Heilige Geest. Wel vinden we in diverse plaatsen de beloften aangekondigd, dat Hij zou komen. De belangrijkste uiteenzettingen

daarover bezitten we in Ezech. 36:27; 37:14; 39:29 en Joel 2:28.

Het is laatstgenoemd gedeelte, dat de apostel Petrus citeert in zijn toespraak tot het Joodse volk op de pinksterdag (Handel. 2:16-21). Behalve op de reeds genoemde teksten wijzen we nog op Jes. 32:15: "totdat over ons uitgestort wordt de Geest uit de hoge"; Jes. 44:3: "Ik zal mijn Geest uitgieten op uw nakroost"; Ezech. 11:19: "Ik zal een nieuwe geest in hun binnenste geven". Al deze plaatsen getuigen er duidelijk van dat de openbaring of de uitstorting van de Heilige Geest een nog toekomstige en niet vervulde zaak was. Als een van de Vader en de Zoon onderscheiden persoon was Hij niet geopenbaard en bekend.

De werkzaamheid van de Heilige Geest

Dat de Heilige Geest een werkzaam aandeel had in Gods bemoeiingen met de aarde en de mensen loopt als een rode draad door al de Schriften van het oude testament. Reeds vóór de aarde zijn huidige gedaante had gekregen, zweefde de Geest van God over de wateren (Gen. 1:1,2). Het was de Geest van God die in de dagen vóór de zondvloed met de mensen twistte (Gen. 6:3). En door Hem ontvingen de richters en koningen wijsheid en kracht om hun taken te vervullen (zie o.a. Richt. 3:10; 6:34; 14:6; 1 Sam. 10:6; 1 Kon. 18:12). Door Hem dichtten de heilige zangers psalmen en lofliederen, en door Hem spraken de profeten van toekomstige gebeurtenissen. De apostel Petrus schreef daarover:

"Want de profetie werd vroeger niet voortgebracht door de wil van een mens, maar heilige mensen Gods hebben, *door de Heilige Geest gedreven*, gesproken" (2 Petrus 1:21).

De Heilige Geest werkte veel en vaak op een wonderlijke en krachtige manier. Maar Hij *woonde* niet in de gelovigen. Zijn werkzaamheid in hen was dikwijls van voorbijgaande of tijdelijke aard.

Vanaf het begin van de schepping tot op de pinksterdag, genoemd in Handel. 2, was dus de Heilige Geest op aarde werkzaam, maar niet als een persoon, onderscheiden van de Vader en de Zoon. Dat wil zeggen, dat Hij voor hen in wie en door wie Hij werkt, niet een bijzondere, afzonderlijk geopenbaarde en gekende persoon in de Godheid was. Het was steeds de *enige God* dit werkte als de Geest van God, de Geest des Heren, de in God werkende en van Hem uitgaande kracht van God, en niet de *persoonlijke* Heilige Geest. Van een werkelijke uitstorting van de Heilige Geest, of van zijn gezonden worden naar de aarde, vinden wij - behalve in de aangekondigde beloften - in het hele oude testament geen woord. Er wordt zelf niets gezegd van zijn wonen in de hemel. Wij vinden alleen, dat de Heilige Geest werkte en uit het onderwijs van het nieuwe testament weten wij, dat de Geest van God de derde persoon in de Godheid, de Heilige Geest, was.

Verhinderend voor de openbaring en uitstorting van de Geest

Het is wel van belang om te onderzoeken welke belemmeringen er waren voor de openbaring en uitstorting van de Heilige Geest

We hebben reeds gewezen op de woorden in Joh. 7:39: "De Heilige Geest was (er) nog niet, omdat Jezus nog niet verheerlijkt was".

Waarom was de Heer nog niet verheerlijkt? Het antwoord op deze vraag kunnen we ontlenen aan wat de Heer Jezus gezegd heeft in zijn gebed tot de Vader in Joh. 17. Hij wist

dat die verheerlijking pas kon plaats vinden nadat Hij het werk voleindigd had dat de Vader Hem te doen gegeven had (vs. 4-5). Het bloed van de verzoening moest eerst voor de troon der genade zijn voordat de Heilige Geest op een door zonden verontreinigde aarde woning kon maken in *de gemeente*. De harten van de gelovigen moesten tevoren door het geloof in het kostbare bloed van Christus gereinigd zijn, vóór de Heilige Geest in hen als in zijn tempel kon wonen. Het is alleen op grond van dit vergoten bloed dat zijn in en bij hen blijven tot in eeuwigheid gegarandeerd is. Over *Israël* als volk kan en zal de Heilige Geest eerst dan worden uitgestort, als het door berouw, bekering en geloof is teruggekeerd tot de door hen verworpen en gekruisigde Heer.

In betrekking tot *de wereld* kwam de Heilige Geest, zoals de Heer Jezus Zelf heeft gezegd: “Om de wereld te overtuigen van zonde, van gerechtigheid en van oordeel; van zonde, omdat zij in Mij niet geloven; van gerechtigheid, omdat ik tot mijn Vader heenga en gij Mij niet meer ziet; van oordeel, omdat de overste van deze wereld geoordeeld is” (Joh. 16:8-11).

Al deze dingen maken duidelijk, dat de Heilige Geest pas blijvend zijn woonplaats op aarde kon krijgen, nadat het verzoeningswerk van Christus was volbracht, en nadat Hij als de verheerlijkte Heer naar de hemel zou zijn teruggekeerd. Over de komst van de Heilige Geest en de daarmee verbonden voorrechten sprak de Heer Jezus dan ook pas toen Hij op het punt stond zijn werk te volbrengen. Toen kon Hij zijn discipelen “troosten” met deze kostbare beloften en hun mededelen dat de vervulling ervan aanstaande was. Er zou een andere Trooster tot hen gezonden worden om hen te vertegenwoordigen, te leiden, te onderwijzen, te troosten en te vermanen. Deze zou in en bij hen zijn tot in eeuwigheid. Nu - eindelijk - tot de discipelen doordrong dat de Heer van hen zou weggaan, waren zij daardoor erg onthutst. Maar de Heer maakte hen duidelijk dat zijn vertrek voor hen geen verlies betekende. Het zou zelfs nuttig voor hen zijn, want zijn plaats zou worden ingenomen door de Heilige Geest, die hen bekend zou maken met tot dusver door hen niet gekende zegeningen en voorrechten.

De gelovigen van het oude testament konden deze niet ontvangen, omdat zij nog geen deel hadden aan een volmaakte verzoening en verlossing. Zodoende kenden zij ook niet de volle gemeenschap met God en de onbepaalde toegang tot zijn heiligdom. Zij leefden nog in de tijd van de onvolmaakte offers die geen zonden kunnen wegnemen. De voorhang maakte nog scheiding tussen hen en God. Hun toestand was nog niet volmaakt voor God, zoals die is na het werk van Christus voor allen die in Hem geloven. De Heilige Geest kon daarom niet blijvend in hen zijn. Zelfs het diepste inzicht in de beloften, en het meest gefundeerde geloof daarin van de oudtestamentische gelovigen, kon deze belemmering niet ongedaan maken. Zij kenden niet de intieme betrekking tot God als hun Vader, op grond van het kinschap Gods; zij wisten evenmin van een persoonlijke Verlosser als persoon in de Godheid, die hun betrekking tot God als Vader bepaalde.

Zo konden zij evenmin de zegen en het voorrecht hebben dat de Heilige Geest in hen woonde. Zij behoorden tot die scharen van gelovigen, van wie in Hebr. 11:39 wordt gezegd: “Deze allen, die door het geloof getuigenis verkregen hebben, hebben niet ontvangen wat beloofd was”.

Verschillende facetten van het werk van de Heilige Geest

Hoewel de Heilige Geest dus niet woonde in de gelovigen van de oude dag, werkte Hij wel in

en door Hen. Die werkzaamheid had verschillende facetten. Ook de gelovigen uit het oude testament waren wedergeboren. En deze nieuwe geboorte was het werk van de Heilige Geest. De Heer Jezus heeft dit in zijn gesprek met Nicodemus volgens Joh. 3 duidelijk gezegd. Wat dat betreft is er geen onderscheid tussen de gelovigen van het oude verbond en ons die leven na het volbrachte werk van Christus. Bij de gelovigen uit de genadetijd volgt echter op de werkzaamheid en kracht van de Geest die de wedergeboorte bewerkt, de persoonlijke inwoning van de Heilige Geest. Bij de oudtestamentische gelovigen was alleen sprake van een kracht die in hen werkte. Maar ook verder was er overeenkomst en verschil tussen de werkzaamheid van de Heilige Geest in het oude verbond en die na de pinksterdag. In het oude testament worden verschillende mannen genoemd die met de Geest van God vervuld werden om een speciale taak of dienst te verrichten, zoals Bezaleël (Ex. 31:3), Mozes en de zeventig oudsten (Num. 11:24-30) en Jozua (Num. 27:18 en Deut. 34:9). Door de kracht van de Geest die op hen kwam, werden zij bekwaam gemaakt tot een dienst die een geestelijk doel had. In één van de volgende hoofdstukken zullen we zien dat ditzelfde nu nog geldt. Er was echter in het oude testament ook een werkzaamheid in gelovigen die een heel ander karakter en doel had en van fysieke aard was. Een sprekend voorbeeld hiervan is Simson (zie Richt. 14:6, 19; 15:14).

Iets dergelijks zien we bij koning Saul in 1 Sam. 11:6. Van zulke krachtsontploffingen door de werking van de Geest lezen we niets na de pinksterdag. Waarmee niet gezegd mag worden, dat de Geest van God nu niet bijzondere lichaamskracht kan verlenen in onze tijd met het oog op het dienen van God.

De Schrift spreekt, voor zover mij bekend, alleen van het werkzaam zijn ten behoeve van het werk van de Geest in geestelijke activiteiten na de pinksterdag. In het oude testament kon de Heilige Geest zelfs werkzaam zijn ten behoeve van een dienst voor God in ongelovigen. We zien dat heel duidelijk in de geschiedenis en profetieën van Bileam. Nu is dat om verschillende redenen ondenkbaar.

De Heilige Geest in de evangeliën

De hele tijdperiode die in de evangeliën beschreven wordt, tot op het moment dat de Heer Jezus zijn werk op het kruis volbracht, behoorde tot de bedeling van de wet. Anders gezegd: wat in de evangeliën vermeld wordt, droeg nog een Joods karakter. Dat is tenminste het hoofdkenmerk van de vier evangeliën.

Slechts hier en daar vinden we dat de Heer Jezus in zijn onderricht, vooral aan zijn discipelen en aan sommige personen (b.v. Nicodemus en de Samaritaanse vrouw) als het ware het gordijn opzij schuift en iets laat zien van de nieuwe dingen, die het resultaat zouden zijn van zijn verlossingswerk. Veel begrip daarvoor vond Hij niet bij zijn toehoorders, omdat hun denken en verwachtingen te sterk gebonden waren aan specifiek Joodse denkbeelden. Daarom heeft wat we in de evangeliën lezen over de Heilige Geest hetzelfde karakter als in het oude testament. Hij was werkzaam in bepaalde personen, zelfs in ongelovigen als Judas en Kajafas, leidde hen in sommige activiteiten, verlichtte hen zodat zij profeteerden, maar in hen wonen kon Hij niet. Dat kon niet zolang de Heer Jezus, als God geopenbaard in het vlees, op aarde was. Dat blijkt duidelijk uit de woorden van de Heer: “Als ik niet wegga, zal de Trooster niet tot u komen” (Joh. 16:7).

De Heilige Geest en de Heer Jezus

Als we in de evangeliën toch lezen van een neerdalen van de Heilige Geest (Joh. 1:32-33), gold dat alleen de Heer Jezus. Hij was volmaakt rein en zonder zonde. De Heilige Geest kon in Hem wonen, omdat al zijn spreken en doen geheel onderworpen was aan de wil van God. Van zijn lichaam kon Hij terecht zeggen dat het een tempel was, d.w.z. de woning van God (Joh. 2:21). “Het behaagde de gehele Volheid in Hem te wonen” (Kol. 1:19). Hij had de Geest niet met mate (Joh. 3:34), in tegenstelling met alle andere personen in wie de Geest van God werkte. Uit zijn mond kwamen dan ook uitsluitend “woorden van God”. Wat Hij deed, was alleen in de kracht van de Heilige Geest en in die kracht dreef Hij ook de boze geesten uit (Matth. 12:28). De wegen die Hij ging waren geleid door de Heilige Geest, ook in de moeilijkste omstandigheden. Kortom: Hij was vol van de Heilige Geest (Luk. 4:1), gezalfd met de Heilige Geest (Luk. 4:18), door God, de Vader, verzegeld met de Heilige Geest (Joh. 6:27). Zelfs zijn geboorte was het resultaat van het werk van de Heilige Geest (Matth. 1:20) en door de eeuwige Geest heeft Hij Zichzelf vlekkeloos aan God geofferd (Hebr. 9:14). Vanaf zijn menswording tot en met zijn laatste verzuchting aan het kruis, was het de Heilige Geest die Hem bestuurde. Maar de Heer was daarin geheel uniek. Van niemand kon en kan dit gezegd worden.

Johannes de dooper

De voorloper of heraut van de Heer Jezus, Johannes de dooper, was een heel bijzondere persoon, door God bestemd om een speciale dienst te verrichten. Hij was de grootste profeet in de geschiedenis van Israël, groter dus dan al zijn voorgangers, omdat zijn zending en dienst in nauwe relatie stonden met de komende en reeds gekomen Messias. Hij mocht de vervulling zien van de voorzeggingen die andere profeten vóór hem hadden gedaan. Van Johannes wordt dan ook gezegd, dat hij reeds van zijn geboorte aan vervuld was met de Heilige Geest. Maar dat is niet hetzelfde als de inwoning van de Heilige Geest. Dat was bij

Johannes, hoe groot hij ook was als profeet, niet mogelijk.

Het vervuld zijn met de Geest was met het oog op de dienst die aan Johannes de dooper was opgedragen. Zijn prediking had als hoofdthema: “Bekeert u, want het koninkrijk der hemelen is nabij gekomen”. Zelf had hij echter geen deel aan dat koninkrijk, zoals het in zijn verborgen karakter gezien zou worden na de hemelvaart van de Heer Jezus.

Wel heeft Johannes gesproken over de Heilige Geest, in verbinding met diens neerdalen op de Heer en over de toekomstige doop met de Heilige Geest door de Heer Jezus (Matth. 3:11). Wat Johannes daar zei, was profetie, die vervuld is op de pinksterdag na de hemelvaart van de Heer. Dat dit zo is, blijkt uit de woorden van de Heer tot zijn discipelen in Handel. 1:5: “Gij zult met de Heilige Geest gedoopt worden, niet vele dagen na dezen”. Wel blijkt uit deze profetie van Johannes, dat hij bekend gemaakt is met de komst van de Heilige Geest. Of hij geweten heeft dat dit zou zijn als een in de Godheid onderscheiden persoon, is niet te zeggen.

Andere personen

Van nog drie andere personen wordt in de evangeliën gezegd, dat zij onder bijzondere invloed stonden van de Heilige Geest. Allereerst lezen we dat van de ouders van Johannes de dooper, Zacharia en Elizabeth. Vervuld met de Heilige Geest uitten zij zich in lofzangen en profetie.

Daarnaast was er de oude Simeon op wie de Heilige Geest was en die door de Geest was ingelicht over de komst van Christus.

Van een blijvende werkzaamheid door de Geest in hen wordt ons niets gezegd. De Heilige Geest woonde evenmin in hen. Hij gebruikte deze personen slechts voor een bepaalde door Hem gewilde dienst, die duidelijk in verbinding stond met de verheerlijking van de Heer Jezus. Van de discipelen van de Heer lezen we in de evangeliën nergens dat zij met de Geest vervuld waren. Alleen na zijn opstanding blies de Heer in hen en zei: “Ontvang (de) Heilige Geest”. Dat was niet de uitstorting van de Geest als persoon in hen, maar de kracht die hen werd toebedeeld van de Geest van God. Wel wordt van hen gezegd, dat zij vele boze geesten uitdreven. Hoewel zij dat deden op last van hun Meester en zij van Hem daartoe macht ontvingen, kan dit niet anders gebeurd zijn dan door dezelfde kracht, dit wil zeggen die van de Heilige Geest, waardoor Hijzelf de boze geesten uitdreef. Als zodanig waren de discipelen deelgenoten van de Heilige Geest geworden (Hebr. 6:4).

Wat de Heer Jezus gezegd heeft van de Heilige Geest

De eerste persoon die van de Heer onderricht kreeg over het werk van de Heilige Geest, was Nicodemus. En bij dit onderwijs heeft de Heer hem uitgelegd, dat de wedergeboorte het werk is van de Heilige Geest. Sterker gezegd: het leven uit God (de nieuwe geboorte) kan alleen tot stand komen door de Heilige Geest.

De Heilige Geest, die dus de verwekker is van het nieuwe leven, doet dit door middel van het Woord, dat Hij toepast op hart en geweten. De uitdrukking in Joh. 3:6: “geboren wordt uit water en Geest” wijst daarop. Uit andere Schriftplaatsen blijkt, dat “water” een beeld is van het Woord van God (zie b.v. Ef. 5:26). Zoals water reinigend werkt, zo is het ook met het Woord. En als dit reinigingsproces heeft plaats gehad, kan de Heilige Geest het nieuwe leven

verwekken. Dat leven, ook wel het eeuwige leven genoemd, is in de Zoon (1 Joh. 3:11) en blijft tot in eeuwigheid.

In Johannes 4 lezen we het gesprek van de Heer met de Samaritaanse vrouw. Ook daar spreekt Hij over water, dat Hij wil geven aan ieder die dorst heeft. Hij noemt het dan “levend water” (Joh. 4:10), dat in de mens zal worden tot een bron dat springt tot in het eeuwige leven. Bij “levend water” valt de klemtoon op water dat voortkomt uit een bron, en dat doorstroomt. Uit Joh. 7:38-39 kunnen we leren dat dit een beeld is van de Heilige Geest. Aan de vrouw bij de bron van Sichar heeft de Heer, zonder de Heilige Geest als zodanig te noemen, gezegd, dat de Geest als levendmakende kracht, als een bron van kracht, werkzaam zou zijn in hen die Hem aannemen. De vervulling van deze belofte, door de persoonlijke inwoning van de Heilige Geest, kon pas werkelijkheid worden na de hemelvaart van de Heer Jezus, maar allen die wedergeboren zijn, vanaf Genesis 3, hebben de kracht van dit leven in hen ervaren. In Joh. 7:37-39 spreekt de Heer opnieuw over de Heilige Geest, op de laatste dag van het loofhuttenfeest. Uit vers 39 blijkt duidelijk, zoals we reeds eerder opmerkten, dat wat de Heer daarvóór zei, pas kon gebeuren na de uitstorting van de Heilige Geest op de pinksterdag. Hij gaf die bepaalde tijdaanduiding niet, maar aan de woorden die er op volgen: “omdat Jezus nog niet verheerlijkt was” kan worden ontleend dat de Heilige Geest wachtte op de verheerlijking van de Heer Jezus.

Ook hier spreekt de Heer over “levend water”. Nu niet “dat springt tot in het eeuwige leven”, zoals in Joh. 4:14, waardoor gewezen wordt op het onvergankelijke leven in de gelovige tot in de eeuwigheid, maar op de “stromen van levend water, die uit zijn buik vloeien”. Dit laatste is een aanduiding van de kracht van de Heilige Geest, die zichtbaar zou worden in en door de gelovigen. Speciaal in de uitoefening van hun dienst voor God, maar dan ten nutte en tot zegen voor de mensen die hen omringen. Later zullen we de praktische gevolgen die hieruit voor de gelovigen voortvloeien nader bespreken. Ons doel met het voorgaande was slechts om aan te tonen dat de Heilige Geest als persoon nog niet geopenbaard was, zolang de Heer Jezus op aarde wandelde.

Beloften van de Heer Jezus over de Heilige Geest

De belofte van de Trooster

Pas in de laatste nacht van zijn verblijf op aarde heeft de Heer Jezus speciaal tot zijn discipelen gesproken over de toen spoedig op handen zijnde komst van de Heilige Geest. Het kan ons verbazen dat Hij nooit tevoren dit toch zo uitermate belangrijke en voor de discipelen ingrijpende gebeuren heeft aangekondigd. Alleen in Lukas 11:13 en 12:2 lezen we dat de Heer - en dan nog maar terloops - er op heeft gezinspeeld.

Was het omdat zijn discipelen nog niet rijp waren voor dit onderwijs? Behoorde het tot de onderwerpen die zij voordien niet konden verwerken? We kunnen dat vrij zeker aannemen. De hemelse dingen - en daartoe behoort het onderwijs betreffende de Heilige Geest - konden in de harten van de discipelen nog weinig weerklank vinden. Zij waren teveel bezig met hun aardse verwachtingen en die van het Joodse volk. Maar is het nu nog niet zo, bij vele Christenen tenminste, dat het onderwijs over de Heilige Geest moeilijk begrepen wordt? Is daarover niet veel onkunde?

Dat de discipelen geestelijk nog niet klaar waren voor dit onderwijs, mag dan niet vóór hen pleiten, anderzijds was er in hun harten wel een sterke genegenheid voor hun Heer en Meester. Dat wist Hij die de harten kent. En Hij heeft op zijn mededeling, dat Hij hen zou verlaten, om terug te keren tot zijn Vader, de belofte laten volgen van de “andere Trooster”.

Met hoeveel wijsheid heeft de Heer het juiste moment gekozen om met zijn discipelen te spreken over de komst van de Heilige Geest.

Het hoofdkenmerk van alles wat de Heer hen over deze komst vertelde, is dan ook dat Hij hen daardoor wilde bemoedigen. Dat hadden zij in de gegeven situatie hard nodig, want de discipelen waren onthutst door de mededeling dat de Heer hen zou verlaten. Voor hen zou dat een groot gemis zijn, want Hij had hen met zijn rijke liefde en zorg omringd, in woord en met de daad. Hij had hun belangen behartigd, zowel tegenover de mensen als ten opzichte van zijn Vader. Hij was hun “zaakwaarnemer” geweest in die drie jaren dat Hij bij hen was en zij met Hem waren. Het woord dat met “Trooster” is vertaald, betekent zoveel als: iemand die de belangen van anderen ter harte gaat en die op zich neemt.

Vier keer noemt de Heer dan ook de Heilige Geest die komen zou “de Trooster” (Joh. 14:16,26; 15:26 en 16:7). Wat de Heer Jezus tot dusver voor hen gedaan had, zou straks de Heilige Geest doen. Hij zou hun belangen behartigen. Niet alleen bij de Vader, maar ook in hun verkeer onder de mensen. Zijn verblijf bij hen zou bovendien niet tijdelijk zijn, zoals dat van de Heer Jezus.

Gemeenschap

Wij leggen vaak de klemtoon op het *in* ons zijn van de Heilige Geest. Opmerkelijk is echter dat de Heer eerst twee keer spreekt over het *bij* hen zijn van de Geest. Daardoor geeft hij het feit, dat de Heilige Geest een persoon is, nog meer accent. *Bij* iemand zijn, veronderstelt immers aanwezigheid van degene die dit doet, het met iemand meegaan, hulp bieden, contact of gemeenschap hebben. Deze belofte was daarom bijzonder vertroostend voor de discipelen. Zij hadden de Heer Jezus bij zich gehad en hadden de zegen daarvan ervaren. Nu zou een andere persoon bij hen komen en blijven tot in eeuwigheid, om hun gids te zijn, hun raadsman, hun hulp. Die persoon zou voor hen geen vreemde zijn, zij zouden Hem kennen,

zoals zij de Heer Jezus kenden.

Denken wij er vaak niet te weinig aan, dat deze belofte ook voor ons geldt? Ook wij hebben in de Heilige Geest een Goddelijk persoon die bij ons is, die ons leiden wil, onze gids wil zijn, ons te hulp komt in ons geestelijk leven. Inderdaad, een niet genoeg te waarderen voorrecht. Maar ook met een grote verantwoordelijkheid. Als we ons dit feit realiseren, moet het dan niet ons doen en laten meer beïnvloeden? Als we weten dat de Heilige Geest bij ons is, met ons gaat, zal het er ons zeker van weerhouden om te gaan naar plaatsen waar Hij Zich niet kan ophouden, omdat zijn heiligheid dat niet gedooft.

Het is dan ook niet zonder zin, dat direct voorafgaand aan en duidelijk verbonden met de belofte van de Trooster, de Heer Jezus heeft gezegd tot zijn discipelen: "Als gij mij lief hebt, bewaart mijn geboden".

Gehoorzaamheid is dus in zeker opzicht een voorwaarde voor het bij ons zijn van de Heilige Geest. Een bevestiging hiervan vinden we in Handelingen 5:32: "De Heilige Geest, die God gegeven heeft aan hen, die Hem gehoorzamen". Ongetwijfeld slaat deze tekst vooral op de geloofsgehoorzaamheid in verbinding met onze bekering tot behoudenis. Maar zij beperkt zich niet tot een eenmalige daad. Gehoorzaamheid moet een wezenstrek zijn van kinderen Gods voor heel hun leven.

Het bij ons zijn van de Heilige Geest duidt dan ook op gemeenschap in de wandel, waarin de Geest de leiding heeft (zie Gal. 5:18,25). Het betekent tevens dat onze wil onderworpen is aan die van de Geest van God. Nauw daarmee verbonden is een volkomen toewijding aan de Heer Jezus. Ook in zijn bij ons zijn, denkt de Heilige Geest niet aan Zichzelf, maar aan de verheerlijking van Christus in ons leven.

Onderwijs

Een andere belangrijke dienst van de Trooster is, dat Hij "u alles zal leren en u in herinnering brengen alles wat ik u gezegd heb" (Joh. 14:26). Het laatste deel van dit vers gold speciaal voor hen die met de Heer op aarde gewandeld hadden. Hun geheugen zou tekort geschoten zijn om zich alles te herinneren wat de Heer gezegd had. Zij zouden niet in staat geweest zijn dit correct weer te geven, jaren nadat de Heer van hen was weggegaan. Door de hulp van de Heilige Geest zou alles wat de Heer gezegd had nauwkeurig in hun herinnering terugkeren. Wat moet het een vreugde voor hen geweest zijn zo nogmaals te kunnen genieten van zijn woorden en dan met een door de Geest verlicht hart. Het was tot zegen voor henzelf en bovendien tot steun in hun mondelinge dienst.

Het eerste deel van deze belofte: "Hij zal u alles leren", is natuurlijk ook in de eerste plaats bestemd geweest voor de discipelen. Hoewel dat zo is, geldt zij toch ook voor ons. Met "leren" wordt niet alleen bedoeld het bijbrengen van feitenmateriaal, het uit het hoofd kennen van Bijbelteksten of hoofdstukken, maar het verstaan van de geestelijke betekenis daarvan. De Geest van God kan niet blijven staan bij louter exacte kennis, het behoort bij zijn wezen om dieper te graven, zelfs tot de diepten van God (1 Kor. 2:10). Het is zijn vreugde ons daarvan deelgenoot te maken, tot onze geestelijke groei en tot verheerlijking van Christus. Hij wil dat wij alle dingen weten die ons door God geschonken zijn. Nogmaals, niet om de blote kennis van de dingen, maar om ons deelgenoot te maken van de diepte van de rijkdom, zowel van de wijsheid als van de kennis van God.

Hij zal u in *alles* leren, staat er. En op een andere plaats: “Hij zal u in *al* de waarheid leiden” (Joh. 16:13). De Geest van God is er niet mee tevreden ons bepaalde waarheden te doen kennen. Hij vindt het onjuist als wij de ene waarheid hoger waarderen ten koste van andere, die wij misschien geneigd zijn te verwaarlozen. Een gelovige die zich door de Heilige Geest laat onderwijzen, zal niet eenzijdig zijn en blijven, maar veelzijdig worden, kennend de veelvoudige wijsheid van God (Efeze 3:10). Daarvoor is niet nodig een groot menselijk intellect, maar een onderworpen wil en een gehoorzame geest. Dat wat de Heilige Geest ons onderwijst en meedeelt, ligt op geestelijk terrein en vereist geestelijke oefeningen om te kunnen begrijpen. Alleen wie geestelijk is, is in staat alle dingen die de Geest leert, te onderscheiden of te beoordelen (zie 1 Kor. 2:12-15).

Men hoort wel eens de opmerking: “Als ik zo'n goed verstand had als die of die, zou ik ook meer inzicht hebben in de Schriften”. Wie zo spreekt, verwacht op zijn minst twee dingen: het hebben van inzicht enerzijds en het vermogen om het geleerde aan anderen door te geven anderzijds. Het tweede houdt verband met de gaven die de Heilige Geest aan ieder toebedeelt naar dat Hij wil. Die zijn voor alle gelovigen verschillend, maar dat behoeft niet te betekenen dat hij geen kennis heeft van en inzicht in de gedachten van God.

De Geest van de waarheid

Tot dusver hebben we ons bezig gehouden met wat de Heilige Geest voor de discipelen en voor ons betekent als de Trooster. Als de Heer in zijn afscheidsrede tot de discipelen spreekt over de komst van de Heilige Geest, geeft Hij die persoon nog een andere kenmerkende naam: de Geest van de waarheid (zie Joh. 14:17; 15:26; 16:13). Die aanduiding of benaming heeft een dubbele betekenis:

- a. Hij is de Geest van Hem, die Zichzelf kon noemen: “Ik ben de Waarheid” (Joh. 14:6), de Heer Jezus, en van de God der waarheid (Jes. 65:16).
- b. De Geest zelf is de waarheid (1 Joh. 5:6) en alles wat Hij spreekt, draagt het kenmerk van waarheid.

Het is heel belangrijk dat dit laatste zo is, zodat wij de zekerheid hebben van het betrouwbaar getuigenis van de Heilige Geest.

In schril contrast met de waarheid, staat de leugen, die geen ander doel heeft dan te verleiden en te misleiden. Zowel de waarheid als de leugen kunnen worden vereenzelvigd met een persoon. Wat betreft de waarheid hebben we dit hierboven reeds aangegeven.

De vader van de leugen is Satan, van wie de Heer Jezus gezegd heeft, dat geen waarheid in hem is (Joh. 8:44). Nu moeten we daaruit niet afleiden dat Satan totaal onkundig is en, omdat hij maar wat fantaseert, dingen zegt die bezijden de waarheid zijn. Zo is het niet. Satan kent de waarheid beter dan menig gelovige. Hij is op de hoogte van vele plannen en raadsbesluiten van God.

Ook mogen we niet denken dat hij nooit waarheid spreekt. Hij doet dat inderdaad, maar met de toevoeging van onwaarheden, leugens. Dat is zijn kracht juist en daardoor weet hij telkens weer velen te misleiden.

Hij heeft zich in het verleden bediend van mensen, die zich voordeden als profeten, maar in wier mond een leugengeest was (1 Kon. 22:22, 23; 2 Kron. 18:21, 22). Valse profeten waren er onder Israëel, die leugen profeteerden. Over hen wordt in Jeremia 23:26-32 het vonnis van God geveld. De apostel Johannes heeft in zijn brief aan soortgelijke mensen, die onder het mom van door God gezonden te zijn en met de schijn dat zij kennis en inzicht hadden, hun

doen en spreken aan de kaak gesteld.

Tegenover de geest van de waarheid stelt hij de geest van de dwaling (1 Joh. 4:6). En om W. Kelly te citeren: "Satan is de actieve bron van de geest der dwaling in de meest dodelijke vorm. Hij oefent zijn activiteiten uit op velerlei gebied, maar wat hij doet temidden van de Christenheid is zeker het ergste kwaad. Het wordt hier niet de "geest van kwaadaardigheid" genoemd, maar de "geest der dwaling". En dat is veel erger en gevaarlijker. Satan komt niet met grove bedriegerij of groot geweld, maar met aannemelijke en sluwe argumenten. Met een klein beetje waarheid, die een groot aantal leugens moet bedekken, wordt de eigenwil naar voren geschoven en de stem van het geweten tot zwijgen gebracht. Het is een leer, die Jezus niet belijdt en de Vader niet kent en waaruit de afval zal voortkomen. Het is de werking van de geest der dwaling, die straks zal worden geïnspireerd door de mens der zonde, de antiChrist".

Waarheid en leugen kunnen niet uit dezelfde bron voortkomen. Een mengsel van beide doet het waarheidselement teniet gaan, zodat er slechts leugen overblijft, die alleen tot dwaling leidt.

Er is dan ook maar één betrouwbare norm: dat wat gezegd en geleerd wordt door de Geest van de waarheid. En dat wat Hij gezegd en geleerd heeft, vinden we uitsluitend in het Woord van God. Zeker, God gebruikt nu nog dienstknechten die de waarheid verkondigen, ontleend aan de Schrift. Maar elke bewering, ook al komt die van de meest orthodoxe prediker of schrijver, dat zijn woorden slechts "de waarheid" zijn, is een aanmatiging die getuigt van overwaardering van eigen persoon en inzicht. Geen kerk of groep, hoe rechtzinnig ook, kan met recht het predikaat opeisen "de waarheid" te bezitten, als zij daarmee bedoelt dat haar opvattingen, leringen en praktijken de enig juiste zijn.

Het heeft misschien de schijn dat we met deze opmerkingen ver van ons onderwerp zijn afgedwaald. We wilden immers spreken over de Geest van de waarheid. Toch staat o.i. het een in nauw verband met het ander. De Heer Jezus wist wat zijn discipelen te wachten stond, nadat Hij van hen zou zijn weggegaan. Tot dusver was Hij het geweest die de aanvallen van de vijand, de leugenaar, gericht tegen het Woord, tegen Hemzelf en tegen zijn discipelen, had gepareerd. Hoe zouden deze in zichzelf zwakke mensen, met weinig kennis van en inzicht in de Schriften, staande kunnen blijven, als de satan met vernieuwde krachtsinspanningen het offensief tegen hen zou openen? De vijand zou daarbij gebruik maken van mensen, zelfs van op de voorgrond tredende dienstknechten van God, om waarheid en leugen met elkaar te vermengen (zie b.v. Gal. 2:11-13).

Godsdienstige en heidense filosofieën, aantrekkelijk voor geest en verstand, zouden zijn wapenen zijn om de Goddelijke waarheden te ontkrachten en zo de gelovigen op een dwaalspoor te brengen. (Vergelijk b.v. Kol. 2:8-23). En de historie van de Christelijke kerk, vanaf de eerste tijd van haar ontstaan tot op vandaag de dag, getuigt er van dat het Satan goed gelukt is de mensen te verleiden en te misleiden. Daarom achtte de Heer Jezus het noodzakelijk zijn discipelen bekend te maken met het wezen en de kenmerken van de Geest der waarheid.

Als eerste kenmerk noemt de Heer het feit, dat deze Geest en de wereld een totale tegenstelling zijn (Joh. 14:17). Er is geen enkele verwantschap tussen beide. Integendeel, de wereld kan de Geest niet ontvangen, omdat zij Hem noch ziet, noch kent. Met "de wereld"

wordt hier bedoeld: het totaal van de mensheid, die buiten God leeft en geen deel heeft aan het geloof in de Heer Jezus als Heiland. God heeft die “mensenwereld” zo liefgehad, dat Hij zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft. Niet om de mensheid te oordelen, maar opdat de wereld door Hem zou behouden worden.

De zending van de Heilige Geest naar deze aarde had een heel ander karakter dan die van de Zoon. Bij de gave van de Zoon ligt de klemtoon op het feit, dat *God*, in zijn betrekking tot *alle mensen*, Hem heeft gezonden. Als er gesproken wordt over de gave van de Heilige Geest, gaat het om *de Vader*, die deze zond ten behoeve van *Zijn kinderen*.

De “taak” van de Heilige Geest ten opzichte van de wereld, is dan ook niet om te behouden, maar om te getuigen en vooral om aan de wereld het overtuigend bewijs te leveren van zonde, van gerechtigheid en van oordeel. De wereld, in bovengenoemde zin bedoeld, heeft dus geen kennis van de Geest van de waarheid. Anders gezegd: alles

wat de wereld zegt of beweert, draagt niet het kenmerk van waarheid, maar van leugen.

Dat is scherp gesteld, maar als waarschuwing behartigenswaard.

De wereld kent de Vader niet (Joh. 17:25), zij kent de Zoon niet (Joh. 1:10), zij kent daarom ook de gelovigen niet (1 Joh. 3:1).

De natuurlijke mens acht de dingen die de Geest van God leert, louter dwaasheid, hij kan ze niet aannemen, noch verstaan (1 Kor. 2:14). Vanuit dat gezichtspunt hebben we alles te beoordelen wat de mens buiten God zegt.

Een tweede kenmerk van de Geest van de waarheid is zijn getuigende dienst (Joh. 15:26). En dat getuigenis van de Geest heeft tot onderwerp: de persoon van de Heer Jezus.

Daarmee hebben we dan tevens de toetssteen voor elk getuigenis dat ons bereikt. Wanneer het getuigenis van mensen anders gericht is, is het niet gewerkt door de Geest van de waarheid. De apostel Johannes heeft over dit onderwerp uitvoerig geschreven in zijn eerste brief. In hoofdstuk 4:2 lezen we de belangrijke woorden: “Hieraan kent gij de Geest van God: iedere geest die Jezus Christus als in het vlees gekomen belijdt, is uit God; en iedere geest die niet Jezus Christus als in het vlees gekomen belijdt, is niet uit God”.

Uit deze uitspraak blijkt, dat het bij het getuigen van de Heer Jezus niet alleen gaat om bepaalde *feiten*, die in verbinding staan met b.v. zijn geboorte als mens, maar om de kenmerkende eigenschappen van zijn *persoon*. Niet wat Hij deed, maar wie Hij is.

Om een voorbeeld te noemen: er zijn mensen die erkennen dat de Heer Jezus aan het kruis gestorven is, zelfs dat Hij dit deed als de zondendrager. Maar zij beschouwen Hem niet als de eeuwige Zoon van God. Wel een erkenning dus van zijn werk, helaas niet van wat Hij werkelijk is. Daarom sprak de Heer ook: “die zal van Mij getuigen”, niet: van wat Ik deed, van mijn werk.

Natuurlijk zal het getuigen van de Geest der waarheid ook betrekking hebben op het werk van de Heer Jezus, maar uitgaande van wie Hij is. Heel duidelijk vinden we dat weergegeven b.v. in de rede van Petrus in de zuilengang van Salomo. Als instrument van de Geest der waarheid sprak hij daar over de persoon en het werk van de Heer Jezus. Achtereenvolgens noemde hij Hem: zijn knecht Jezus - de Heilige - de Rechtvaardige - zijn Christus - de profeet (Handel. 3:12-24), om daarmee te verbinden wat de Heer Jezus had gedaan.

Als derde kenmerk van de Geest der waarheid wordt genoemd in Johannes 16:13-14:

- Hij zal in de hele waarheid leiden
- Hij zal slechts spreken wat Hij van God gehoord heeft
- Hij zal de toekomstige dingen verkondigen
- Hij zal de Heer Jezus verheerlijken.

Belangrijke toetssteen om te onderscheiden, of wat gezegd en geleerd wordt voortkomt uit de Geest van de waarheid, of uit de geest der dwaling.

Wanneer we iets horen of lezen van iemand die niet de Heer Jezus centraal stelt en tot zijn verheerlijking, mogen we ons wel bijzonder kritisch tegenover zo iemand opstellen.

Pinksteren

De belofte vervuld

Het moet wel een merkwaardige tijd geweest zijn, de periode tussen pasen en pinksteren, na de dramatische tonelen die heel Jeruzalem in rep en roer brachten bij de kruisiging van de Heer Jezus.

Het volk in zijn totaliteit, dat lange tijd door het licht beschenen was, maar dat het licht niet had gegrepen noch begrepen, was als gevolg van het feit dat het vanwege hun boze werken de duisternis verkoos boven het licht, teruggevallen in de donkerheid waarin het eeuwen lang had verkeerdt. Bij de leidlieden van het volk was er de spanning na de alarmerende berichten over de opstanding van Hem die zij uit de weg meenden te hebben geruimd. Verslagenheid, in eerste instantie, bij het betrekkelijk gering aantal discipelen, die hun verwachtingen naar zij meenden in rook zagen vervliegen. Wel was hun vertrouwen in zijn persoon herleefd toen zij hun Heer in lichamelijke gestalte opnieuw mochten zien en spreken, maar de onzekerheid over wat er gebeuren ging, bleef in hen overheersen. "Heer, zult gij in deze tijd het koninkrijk voor Israël weer oprichten?" De herhaalde verzekering van de Heer, dat zij binnenkort met de Heilige Geest gedoopt zouden worden, was amper tot hen doorgedrongen. Pas toen de Heer definitief van hen scheidde, door zijn terugkeer vanaf de Olijfberg naar de hemel, werden zij wakker geschud en verenigden velen van hen zich tot volhardend, eendrachtig gebed. Tien dagen lang, waarin zij met spanning zullen hebben afgewacht op welke wijze de beloofde komst van de Heilige Geest een realiteit zou worden.

Dat deze komst een revolutionaire wending zou betekenen in de wereld, hebben zij niet beseft. Gods van tevoren nauwkeurig vastgesteld plan, ook wat het tijdstip betreft, om door de zending van zijn Geest naar deze aarde een totale omwenteling in de bestaande orde tot stand te brengen, stond op het punt te worden uitgevoerd. En deze eenvoudige mensen zouden instrumenten zijn van de Geest van God om dat te bereiken wat Hij Zich had voorgesteld om te doen. Veel groter zou hun taak en werkterrein zijn dan zij aanvankelijk hadden gedacht en gewild: getuigen zowel te Jeruzalem als in heel Judea en Samaria en tot aan het eind van de aarde (Hand. 1:8). Dat was niet louter een opdracht, het hield ook in dat zij de kracht, de bekwaamheid voor deze taak zouden ontvangen. Niet in zichzelf bezaten zij die, maar door de Heilige Geest.

God geeft nooit een opdracht zonder dat Hij de kracht er voor verleent. Als de Heer ons heel reëel een taak geeft, roept in zijn dienst - hetzij geheel, hetzij gedeeltelijk - behoeven wij ons nooit zorgen te maken of wij wel in staat zijn die te volbrengen. Slechts de grote lijnen van de opdracht worden ons meegedeeld, de details van alles wat ons te doen en te wachten staat, houdt de Heer in zijn wijsheid voor ons verborgen. Anders zouden wij waarschijnlijk terugdeinzen voor de vele problemen waar we geen raad mee zouden weten.

Op het pinksterfeest gebeurde het. Plotseling, maar precies op het door God bepaalde moment, als vervulling van zijn plannen. Zoals ook de komst van de Heer Jezus op aarde in het verleden gebeurde "in de volheid van de tijd", en zoals de Vader ook dag en uur heeft bepaald waarop in de toekomst de Heer Jezus verschijnen zal. Gods handelingen zijn geen toevalstreffers, die bepaald worden door de omstandigheden. Hij werkt onafhankelijk daarvan en laat zijn plannen door niets dwarsbomen.

God Zelf, in de persoon van de Heilige Geest, kwam in deze wereld, uitgestort in een niet

nader gedefinieerd huis ergens in Jeruzalem. De stad, die de door God gezonden Messias had moeten kronen tot zijn Koning, maar Hem een doornenkroon op het hoofd had geduwd en een oude mantel als spotkleed had omgeslagen, om Hem daarna te kruisigen, werd het startpunt van een onmetelijk genadebetoon aan Jood en heiden. Van daaruit zou zich een werk verbreiden dat wereldomvattend zou zijn, zou een kracht openbaar worden die harten zou breken, godsdienstige barrières opruimen, sociale grenzen vervagen, bovenal levens vernieuwen.

De komst van de Heilige Geest op aarde ging niet geruisloos, maar vergezeld van buitengewone tekenen. Het geluid als van een stormvlaag moet wijd en zijd hoorbaar zijn geweest. Daarmee werd symbolisch reeds aangeduid met welk een met te stuiten kracht de Heilige Geest op aarde werkzaam zou zijn. Heel anders dan bij de komst van de Zoon van God in deze wereld. Behalve de engelenverschijning in de afgelegen velden van Efrata aan enkele herders, geen enkel uiterlijk vertoon. Mogelijk in overeenstemming met het karakter van de dienst van de Heer Jezus, van wie gezegd wordt: "Hij zal niet schreeuwen, noch zijn stem verheffen, noch die op de straat doen horen" (Jes. 42:2).

Het "talenwonder" - een teken

Handelingen 2 begint met de verwijzing naar de "dag van het pinksterfeest". "Pinkster" is een afleiding van het Griekse woord "pentekoste", dat "vijftigste" betekent. Dit feest was bekend in Israëls historie als "het feest van de oogst" (Ex. 23:16) en "het feest der weken" (Ex. 34:22, Deut. 16:10). De eerste dag er van, aangeduid in Handel. 2:1, wordt genoemd "de dag der eerstelingen" (Num. 28:26). Het was één van de drie - en wel het tweede - van Israëls grote feesten, waarop alle mannen voor het aangezicht van de Here moesten verschijnen. Tijdens die feesten was Jeruzalem overbevolkt, doordat de Joden van alle kanten optrokken om de voorgeschreven offers te brengen. God gebruikte deze gelegenheid om de prediking van zijn grote werken en van het evangelie te laten doorklinken aan Joden en Jodengenoten, afkomstig uit de in Handel. 2:9, 10 opgesomde volkeren.

Het was een Goddelijke oogstdag van zielen, zoals die denkkelijk niet meer is voorgekomen. Drieduizend bekeerlingen op één dag, die allen gevoegd werden bij het nieuwe organisme, dat tot stand was gebracht door de Heilige Geest: de gemeente.

De Heilige Geest wordt ons in dit hoofdstuk geschilderd als een werkzame Persoon, die onmiddellijk de taak aanvat die Hem van Godswege was opgedragen. De gemeente moest worden gebouwd, het Woord moest worden gepredikt, er moesten mensen getrokken worden uit de duisternis waarin zij van oudsher gevangen waren.

Verbazingwekkend is het wat zich allemaal binnen een tijdsbestek van één dag in Jeruzalem heeft afgespeeld. De mensenmenigte, op de been om de offerfeesten volgens oudtestamentisch voorschrift mee te vieren, werd opeens geconfronteerd met een gebeuren dat hen met ontzetting en verwondering vervulde. Aller aandacht werd gevestigd op het voor hen onbegrijpelijke wonder, dat zij de grote werken van God hoorden verkondigen in hun moedertaal. Het is uit de tekst niet helemaal duidelijk of alleen de twaalf apostelen in talen hebben gesproken, of dat dit gebeurde door een groter aantal discipelen. Het hangt er van af wie bedoeld zijn met de "allen" in de verzen 1 en 4 van Handel. 2. Waarschijnlijk zijn dat de ongeveer honderdtwintig personen geweest die in hoofdstuk 1:15 genoemd worden. Tenzij de uitdrukking "Galileeërs" (vs. 7) een beperking betekent, die wijst

naar “de twaalven”.

Hoe dan ook, wat door de sprekers gezegd werd, hadden zij niet van zichzelf. Zij spraken alleen “zoals de Geest hun gaf uit te spreken” (vs. 4). Er was geen ruimte voor de werkzaamheid van eigen meningen of gedachten. Zij konden eenvoudig niet anders dan vertolken wat hun door de Geest werd ingegeven. Dat betrof niet alleen de taal waarin zij spraken, maar ook de boodschap die zij brachten. De grote werken - of daden - van God werden verkondigd. Zó heeft de Heilige Geest het gewild. Daardoor wilde Hij de aandacht van de menigte aftrekken van wat in verband stond met de wet, en richten op het totaal nieuwe wat God had tot stand gebracht in Jezus Christus.

Zeer waarschijnlijk hadden die godvrezende Joden “uit alle volken die onder de hemel zijn” het niet nodig dat zij aangesproken werden in hun moedertaal om de boodschap te kunnen verstaan. Langer of korter wonend in het centrum van het Joodse leven, kennis dragend van de in het Hebreeuws geschreven “wet en profeten”, verstonden en spraken zij deze taal, of de gewone omgangstaal: het Aramees. Nee, niet omdat de taal een belemmering was voor het bereiken van deze “vreemdelingen”, maar omdat het talenwonder een “teken” moest zijn voor de ongelovigen. Daarmee werd tegemoet gekomen aan het oerverlangen van de Joden om “tekenen” te zien (zie 1 Kor. 1:22).

Verkondiging van Gods grote daden. Dat was het - hoe zou het anders kunnen - wat de Heilige Geest deed. Door middel van mensen, daartoe instrumenten in zijn dienst. Dit feit alleen al bewees dat er iets nieuws was ontstaan. Mensen zijn van nature slechts geneigd om hoog op te geven van hun werken, hun prestaties, met miskenning van wat God werkt. Zo was het van oude tijden af. De snoevende taal van de torenbouwers in Babel getuigde ervan. Niet minder was dat zo met de woorden van Nebukadnezar: “Is dit niet het grote Babel dat ik gebouwd heb tot een koninklijke woonstede door de sterkte van mijn macht en tot eer van mijn majesteit?” (Dan. 4:30).

En in de tijd van de “Handelingen” weerklonk in Rome's paleizen de hoogmoedige taal van de keizer, die zich zoon van God heeft durven noemen. Het toppunt van mensverheerlijking ligt nog in de toekomst, als de mond van “het beest” zich zal openen om grote dingen en lasteringen te spreken tegen God (Openb. 13:5-6). Daardoor kan worden onderkend wat van de mens en wat van de Geest van God is. Nu nog worden - door dezelfde Geest - de grote werken van God verkondigd. En alweer: met als instrumenten mensen, wedergeboren door, en verzegeld met de Heilige Geest.

Drie aspecten

Het is nodig er acht op te geven dat de korte beschrijving van het komen van de Heilige Geest op aarde in de verzen 2 tot en met 4 van Handelingen 2 in drie delen uiteenvalt:

1. het plotseling optredend geluid als van een geweldig voortgedreven wind, die het hele huis vulde;
2. de verdeelde tongen als van vuur, die zich op ieder van de discipelen zetten;
3. het vervuld worden met de Heilige Geest, waardoor de discipelen begonnen te spreken in andere talen.

Het eerste is de manifestatie van de Heilige Geest, waarin Hij blijk geeft aanwezig te zijn. Niet zozeer door in de gelovigen te wonen, maar door *bij* hen te zijn (vergelijk Joh. 14:17). Iets dergelijks vinden we in Hand. 4:31 toen de plaats waar de gelovigen tot gebed samen waren, bewogen werd. Dat had niets te maken met het feit dat de Heilige Geest in ieder van hen persoonlijk woning maakte, maar dat zijn aanwezigheid bij hen op deze manier een

werkelijkheid werd. Hij wilde bij hen zijn. En hiermee was de *uitstorting* van de Geest een feit.

Het tweede heeft betrekking op elke gelovige afzonderlijk, als vervulling van de belofte: “Gij zult met de Heilige Geest gedoopt worden, niet vele dagen na dezen” (Hand. 1:5). Het resultaat van deze doop was het tot stand komen van het ene lichaam (1 Kor. 12:13), de gemeente. Dat de discipelen deze waarheid toen nog niet kenden en dat deze pas door de apostel Paulus bekend gemaakt werd, doet aan dit feit niets af. In de praktijk hebben de apostelen deze waarheid verwerkelijk toen Samaritanen en heidenen werden gevoegd bij de ene gemeente, het lichaam van Christus (vergelijk Hand. 8 en 10).

Dat er verdeelde tongen zichtbaar werden, wijst in dezelfde richting. Het woord “tongen” (Grieks “glossa”) is hetzelfde dat in de Schrift met “talen” wordt aangeduid. De “verdeelde tongen” spreken symbolisch van het feit dat het werk van de Heilige Geest zich niet zou beperken tot één volk, maar zich zou uitstrekken tot alle natiën en talen. Een eerste bewijs daarvoor levert reeds het spreken van de grote werken van God door de discipelen in diverse talen, zoals dit direct na de uitstorting van de Heilige Geest plaats vond.

Het derde is het resultaat van de uitstorting van de Heilige Geest, die de gelovigen vervulde, aangordde, bekrachtigde tot de door hen te verrichten dienst.

Het onder 1 en 2 genoemde was eenmalig en heeft zich niet in dezelfde mate herhaald als toen op de pinksterdag. Wel vinden we een beperkte herhaling, als we dat zo mogen noemen, als Samaritanen en heidenen tot het geloof in de Heer Jezus komen en door tussenkomst van de apostel Petrus bij de gemeente worden gevoegd.

De vervulling van of met de Heilige Geest in de harten en levens van de discipelen was geen blijvende toestand, maar werd telkens herhaald als zij dat met het oog op een bijzondere dienst nodig hadden. Anders zou er in Hand. 4:31 niet gezegd kunnen worden: “zij *werden* (niet: waren) allen vervuld met de Heilige Geest”, en zou Paulus de gelovigen niet hebben vermaand: “Wordt vervuld met de Heilige Geest” (Efeze 5:18).

Later hopen we dieper op dit onderwerp in te gaan. Het zij nu voldoende om aan te tonen, zoals we hiervoor hebben gedaan, dat er in de Schrift onderscheid gemaakt wordt tussen de *uitstorting* van, de *doop* met en de *vervulling* met de Heilige Geest. Het is nodig dit goed te bedenken bij het lezen van de Schrift.

Geest en Woord

Als de samengestroomde menigte geen raad weet met het talenwonder en met wat zij horen, en sommigen van hen er de spot mee gaan drijven, staat Petrus op om te weerleggen en te verklaren. Zijn toespraak was geen nieuwe “talenmanifestatie” - hij sprak in het Hebreeuws of in het Aramees – maar “Woordverkondiging”. De Bijbel werd opengelegd, de profeten en psalmen werden verklaard en vandaar uit predikte Petrus aan de scharen Jezus Christus. Drie keer heeft hij een Schriftwoord aangehaald, één uit de profeten (Joel) en twee uit de psalmen (16 en 110). Dezelfde Petrus, die vroeger van zijn Meester berechtwijzigingen moest ontvangen, omdat hij blijk gaf van fatale onbekendheid met de Schriften, laat nu horen dat hij ze kent en verstaat. Want behalve de tekstaanhalingen, als bovengenoemd, wijst hij - als tussen de regels door - op een paar Messiaanse plaatsen van de Schrift, die hij

gebruikt tot staving van zijn betoog. Wat Petrus doet, is niet het opzeggen van een aantal uit zijn hoofd geleerde teksten. Stellig heeft hij, mee door de jarenlange omgang met zijn Heer, maar vooral in de voorbije zeven weken, studie gemaakt van de Schriften. Maar die opgedane kennis kon niet verhinderen dat er tot voor kort nog een deksel op zijn gezicht lag. Zijn verstand was nog niet verlicht, zijn hart nog niet geopend om te verstaan. Nu heeft hij in die Schriften van profetieën en psalmen de Christus gezien, de opstanding ontdekt, zijn verheerlijking aan Gods rechterhand tot aan het ogenblik van zijn zegevierende terugkeer aanschouwd.

Dat Woord van God, vervat in profeten en psalmen, is voor deze Galilese visser, zonder enige scholing van de zijde van wetgeleerden of Farizeeën, gaan leven. En dat voor hemzelf levend geworden Woord gebruikt hij om zijn toehoorders Christus voor ogen te schilderen. Behalve woordverklaring is Petrus' toespraak ook een appèl op het geweten, als hij het onomwonden stelt: gij hebt door de hand van wettelozen Jezus Christus gekruisigd en gedood. Heel de toespraak van Petrus is een onomstotelijk bewijs van de krachtige werkzaamheid van Gods Geest. En het vervolg van dit hoofdstuk is een even sterk bewijs van de persoonlijke aanwezigheid van de Heilige Geest op aarde.

Niet alleen voor de prediker, ook voor de hoorders ging op deze pinksterdag de Bijbel open. Zij hebben de woorden van Petrus niet als onhoudbare theorieën van de hand gewezen, maar werden er door in het hart getroffen. Het zwaard van de Geest trof doel, drong door tot verdeling van ziel en geest en bewerkte berouw en bekering.

Laten we wel bedenken dat dit gebeurde als gevolg van een prediking die als het volle evangelie Jezus Christus centraal stelde in zijn kruisdood en opstanding en hemelvaart. Toen heeft de Heilige Geest voor altijd duidelijk willen maken hoe onmisbaar het oude testament is om te verstaan wat in het nieuwe werkelijkheid werd. Daar heeft de Geest van God getoond, dat het Hem altijd in de kern van de zaak gaat om de persoon van Christus. De woorden van de Heer Jezus in Johannes 16:14 over de Heilige Geest: "Hij zal mij verheerlijken, want Hij zal het uit het mijne nemen en het u verkondigen", zijn ook van toepassing op wat het oude testament van Hem getuigt.

Wat de Heilige Geest op die dag in Jeruzalem heeft gedaan is geen eenmalige zaak geweest. Onafgebroken heeft Hij die arbeid voortgezet.

Overall waar de predikers door Hem zijn gezonden, hebben zij in het centrum van hun boodschap geplaatst: Jezus Christus, de gekruisigde, opgestane en verheerlijkte Heer. Zó is Hij gepredikt in de bevolkingscentra van die tijd, in de antieke wereld, in de Griekse cultuurwereld, in de handelscentra en havensteden tot in de toenmalige hoofdstad van de wereld: Rome.

En als wij zien wat deze prediking in de eerste tientallen jaren heeft uitgewerkt, dan mag dat voor ons een bevestiging zijn van de aloude waarheid, dat elke prediking eerst en vooral Christocentrisch moet zijn. In onze tijd wordt dit nogal eens bestreden en wordt het accent meer gelegd op de mens en zijn problemen. Verticale prediking wordt als eenzijdig afgewezen of als overgeestelijk gekenschetst.

We zeiden zopas dat wat de Heilige Geest op de pinksterdag heeft gedaan geen eenmalige zaak is geweest, maar dat het werk onafgebroken is voortgezet. Deze opmerking moet niet worden misverstaan. De manier waarop de Heilige Geest zich toen manifesteerde was wèl

uniek.

Het gebeuren in Jeruzalem was niet slechts een geestelijke opwekking onder het volk, hoe groots ook in omvang en werking. Het was niet een herhaling van — zij het in andere vorm — vroegere opwekkingen, zoals die b.v. plaats vonden in de tijd van de koningen Hiskia en Josia, of na de ballingschap onder Ezra en Nehemia. Zeker, er zijn parallele verschijnselen te constateren. In alle genoemde gevallen werd het Woord (of de wet) een centrale plaats gegeven. Naar dat Woord werd geluisterd, niet alleen met de gehoororganen, het werkte door in hart en geweten. Dan wordt er allereerst iets kapot geslagen. De geestelijke zelfvoldaanheid, de eigengereidheid en alle andere pretenties van de hoogmoedige mens, moeten er onder, zodat een gebroken hart en een verslagen geest ontstaat. Min of meer is dat in alle hiervoor gesignaleerde “opwekkingen” zo geweest. Dat was ook het resultaat van de prediking op de pinksterdag, waardoor drieduizend mensen zich bekeerden. Maar overigens was dit laatste een volkomen nieuw begin, een omverstoten van de gevestigde orde, zoals Israël die eeuwen lang gekend had, door de vorming van de gemeente.

Overeenstemming en verschil

Een herhaling van wat er op de pinksterdag plaats vond kan er niet zijn geweest. Wel vinden we later in de Handelingen drie gebeurtenissen vermeld, die sterk doen denken aan het gebeurde in Jeruzalem:

1. De krachtdadige omkeer die in Samaria bewerkt werd als resultaat van Filippus' prediking, die vergezeld ging van tekenen en grote krachten. De daardoor bekeerde mensen ontvingen de Heilige Geest na hun doop en door handoplegging van de apostelen Petrus en Johannes (zie Hand. 8).
2. De toevoeging van de Romeinse hoofdman Cornelius en zijn huisgenoten in Cesaréa, tot de gemeente. De door Petrus daar uitgesproken rede heeft in hoofdzaak dezelfde strekking als die op pinksterdag. Daar weer een duidelijke manifestatie van de uitstorting van de Heilige Geest, merkbaar door het in talen spreken van hen die het Woord hoorden. Hier dus geen “talenwonder” bij de predikers, maar bij de bekeerlingen. Hier geen handoplegging zoals in Samaria, maar direkte mededeling van de Geest. Hier de doop met water nadat de Heilige Geest ontvangen was.
3. Ruim 20 jaren na de pinksterdag de ontmoeting van Paulus met enkele Joodse mannen in Efeze, die onkundig waren van de komst van de Heilige Geest en die slechts gedoopt waren tot de doop van Johannes. Als Paulus hun de nieuw ontstane situatie heeft uitgelegd, doopt hij hen tot de naam van de Here Jezus, legt hun de handen op waardoor zij de Heilige Geest ontvangen. Het bewijs daarvoor wordt geleverd doordat zij in talen spreken en profeteren.

We kunnen er zonder meer van uitgaan dat de Geest van God niet willekeurig handelt. Er moeten dus redenen voor zijn dat er overeenkomst en verschil is in de bovengenoemde drie gevallen waarop de Heilige Geest ontvangen werd door de betreffende personen.

Overeenkomst is er tussen 1 en 3, nl. dat de doop voorafging aan het ontvangen van de Geest en dat voor dit laatste de handoplegging door de apostelen nodig was. In Samaria wordt echter geen melding gemaakt van “tongentaal” zoals in Efeze.

Overeenkomst is er ook tussen 2 en 3, nl. dat er door hen die de Heilige Geest ontvingen ook

in talen gesproken werd. De eerstgenoemde overeenkomst heeft o.i. als oorzaak dat mensen die de oudtestamentische wetten als basis kenden voor hun godsdienstig leven - en dat gold ook voor de Samaritanen - die dus op grond daarvan op de bodem van de wet stonden, door een openlijke belijdenis in de doop moesten erkennen dat zij waren overgegaan tot het Christendom. Pas daarna ontvingen zij de Heilige Geest.

Voor de uit het heidendom bekeerden, zoals Cornelius c.s., was er geen "oude basis". Zij moesten zich laten dopen nadat duidelijk was gebleken dat zij de Heilige Geest hadden ontvangen. Dat bewijs werd geleverd door hun spreken in talen. hls later door Petrus verslag wordt uitgebracht van zijn bevindingen in Cesarea, aan de apostelen in Jeruzalem, blijkt hoe nodig dit uiterlijk bewijs was.

Waarom het spreken in talen door de mannen in Efeze, die van Joodse "huize" waren, strikt genomen nodig was, is uit het verband niet duidelijk.

Het gaat echter niet aan, zoals sommige kringen willen, dat het spreken in "tongen" het noodzakelijk bewijs moet leveren dat men de Heilige Geest heeft ontvangen. We wezen er reeds op, dat dit niet gezegd wordt van de mensen die in Samaria tot geloof kwamen. Evenmin wordt daarvan melding gemaakt bij de drieduizend die op de pinksterdag het Woord aannamen. Ook verder in de verslaggeving van Paulus' zendingsactiviteiten, waardoor toch duizenden tot bekering gekomen zijn, wordt nergens de "tongentaal" als bewijsmateriaal genoemd voor een daadwerkelijk geloof.

Het meest sprekende bewijs tegen de stelling dat een gelovige in "talen" moet spreken is wel wat de apostel Paulus schrijft aan de Korinthiërs in zijn eerste brief, hoofdstuk 12:

- "en aan een ander velerlei talen" (vs. 10)
- "spreken allen in talen?" (vs. 30).

Ook uit hoofdstuk 14 van deze brief blijkt dat de gave van talen niet aan alle gelovigen gegeven was.

Tongentaal

We besloten het vorige hoofdstuk in deze serie met een paar beknopte opmerkingen over “tongentaal”. Met een korte verwijzing naar twee teksten uit 1 Korinthe 14 wilden we bewijzen leven tegen de stelling dat het spreken in talen noodzakelijk is om het bezit van de Heilige Geest te bevestigen. Hoewel er over het spreken in talen al heel veel is geschreven, brengt de aard van deze brochure mee, dat we over dit onderwerp toch meer moeten zeggen dan de voornoemde paar opmerkingen. Aan de hand van twee vragen willen we er daarom wat dieper op ingaan.

Welk doel had het spreken in talen in de “Handelingen”?

In Handelingen 2 wordt heel duidelijk gezegd, dat dit spreken in talen ten doel had de grote werken van God te verkondigen aan de in Jeruzalem aanwezige buitenlanders, in de door deze mensen gesproken moedertaal. Het wonder en het teken daarbij was, dat deze talen gesproken werden door mannen die deze niet kenden en niet hadden geleerd. Er worden in Hand. 2:9, 10 vijftien landen of districten opgesomd, die elk hun eigen taal of dialect hadden. De in Jeruzalem aanwezige bewoners van die gebieden hoorden in hun moedertaal spreken. En dit “talenwonder” stond duidelijk in verband met, of was het gevolg van, de uitstorting van de Heilige Geest op de pinksterdag. Dat dit laatste gebeurd was, moest en zichtbaar en hoorbaar worden voor allen die in Jeruzalem woonden.

Een dergelijke manifestatie - we hebben het al eerder betoogd - heeft zich nooit weer herhaald. Het is ook goed en nodig er op te letten, dat Hand. 2:4 zegt, dat *allen* begonnen te spreken in andere talen. Het was geen beperking tot enkelen, die een speciale gave hadden ontvangen. Daarover straks meer.

In antwoord op de aantijging van spotters die de gelovigen beschuldigden van dronkemanstaal, heeft Petrus uit de Schrift aangetoond, dat wat toen gebeurde een eerste en gedeeltelijke vervulling was van wat Joel had geprofeteerd over de laatste dagen. Uit wat Petrus van Joel aanhaalt, blijkt dat er een oorzakelijk verband bestaat tussen de *uitstorting* van de Heilige Geest en het spreken in talen. Daarbij wijzen we er nogmaals op dat dit spreken in talen niet nodig was om de hoorders te kunnen bereiken. Zij verstonden ook het Hebreeuws of het Aramees.

Aangezien de uitstorting van de Heilige Geest in Jeruzalem en later in Cesarea als zodanig uniek was, is ook het daarmee gepaard gaande spreken in talen een unieke gebeurtenis geweest. Dit bovennatuurlijke gebeuren moest het onloochenbaar bewijs zijn voor de in Jeruzalem aanwezige Joden, dat de door God beloofde Geest was uitgestort op de volgelingen van Jezus de Nazaréner. Stellig is dit talenwonder tevens door God aangewend om de boodschappers gezag te verlenen bij hun hoorders en om te bevestigen dat de boodschap van genade die gebracht werd, van God kwam. In zijn dispuut met de Joden heeft de Heer Jezus Zelf ook de werken die Hij deed genoemd als getuigen van zijn Goddelijke zending (zie b.v. Joh. 5:36 en 14:11). Er worden ook verder in de Handelingen tekenen en wonderen genoemd, die nodig waren ter bevestiging van de dienst der apostelen (hf. 2:43; 5:12), maar het spreken in talen wordt als zodanig niet meer apart genoemd.

De volgende keer dat er sprake is van “spreken in talen” is in Hand. 10, in het huis van de Romeinse officier Cornelius te Cesarea, aan wie het evangelie was verkondigd. Deze ontving

met zijn huisgenoten de Heilige Geest. In de berichtgeving van dit gebeuren wordt sterk de nadruk gelegd op de overeenkomst met wat op de pinksterdag in Jeruzalem plaats vond:

- “die de Heilige Geest ontvangen hebben evenals ook wij” (10:47)
- “viel de Heilige Geest op hen, evenals ook op ons in het begin” (11:15).

In de vergadering van de apostelen en de oudsten te Jeruzalem heeft Petrus dit in zijn rede nogmaals beklemtoond met de woorden: “En God heeft hen (de volken) getuigenis gegeven door hun de Heilige Geest te geven evenals ook aan ons” (15:8).

Laatstgenoemde tekst is in verband met de daarvoor geciteerde daarom zo belangrijk, omdat er in wordt aangegeven welk doel er was met de duidelijk zichtbare uitstorting van de Geest. Het was een getuigenis van Godswege. Daarom diende hun spreken in talen ook als extra bevestiging van het feit dat deze mensen tot geloof in Jezus Christus gekomen waren. Welke talen dat waren, wordt niet gezegd. Dat was kennelijk voor ons niet van belang. Welk praktisch nut dit spreken in talen had, is ook niet duidelijk. Nogmaals gezegd, het ging om een getuigenis van God ten gunste van deze gelovigen, omdat de nog Joods denkende Christenen er anders moeite mee zouden hebben gehad hen als volwaardige medegelovigen te accepteren. Daarmee is tegelijk een verschil te constateren tussen het gebeuren in Jeruzalem en in Cesarea:

- in Jeruzalem was het een getuigenis - of teken - ten behoeve van de *ongelovige* Joden.
- In Cesarea was het getuigenis nodig voor de *gelovige* Joden, en als zodanig was het voor hen een teken.

Het reeds eerder gememoreerde gebeuren in Efeze, waar twaalf mannen de Heilige Geest ontvingen en in talen spraken (Hand. 19), kan op dezelfde wijze worden verklaard. We tekenen er alleen bij aan, dat deze mannen bovendien profeteerden.

In pinksterkringen wordt het gebeurde in Jeruzalem en Cesarea aangegrepen als een bewijs dat er hoorbare tekenen nodig zijn om te weten of iemand de Heilige Geest heeft ontvangen. Er moet - zeggen zij - hiervoor een duidelijk getuigenis van Godswege zijn. Volgens hen is dat dan de tongentaal.

In de eerste plaats moeten we hier tegenin brengen, dat deze bewering volkomen logenstrafte het unieke van wat in Jeruzalem en Cesarea plaats vond. Voor het eerst werden in Cesarea heidenen gevoegd bij de gemeente, op grond van geloof in Jezus Christus en het ontvangen van de Heilige Geest. Dat was nog nooit tevoren gebeurd. Hoe moeilijk een Jood dit kon accepteren, leert ons het verhaalde in Handelingen 10 en 11. God Zelf moest hen daarvan door duidelijke kentekenen overtuigen. Verder laat men bij deze opvatting buiten beschouwing dat de Schrift andere kenmerken noemt van het nieuwe leven, belangrijker dan die van tongentaal. Hoe wist Paulus b.v. dat de gelovigen in Thessalonika uitverkoren waren? Omdat zij in talen spraken? Geen woord daarover. Wel zegt hij van hen, dat wat zij zeiden in gewone taal en wat zij deden een helder getuigenis was van hun bekering. En aan de gelovigen in Galatië schrijft hij wat de vrucht van de Geest is, nl.: “liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, goedertierenheid, goedheid, trouw, zachtmoedigheid, zelfbeheersing” (Gal. 5:22). Tongentaal wordt daaronder niet gerangschikt.

Talen zijn namelijk geen vrucht van de Geest, die bij elke gelovige zichtbaar, merkbaar of hoorbaar (moeten) zijn, maar een gave van de Heilige Geest. En niet elke gelovige bezit deze gave. Er is - zegt Paulus - verscheidenheid van genadegaven. Wat de één heeft ontvangen, bezit een ander niet. Ten opzichte van de genadegaven wordt gezegd, dat één en dezelfde

Geest die aan een ieder in het bijzonder toedeelt, zoals Hij wil (1 Kor. 12:11). Bij die uitdeling van de gaven heeft de Geest vooral gedacht aan dat wat nuttig is voor het geheel en niet aan wat plezierig is voor hem die de gave ontvangt.

Met deze opmerking zijn we aangeland in dat Schriftgedeelte dat ons meer zegt over de gave van het spreken in talen, nl. 1 Korinthe 12-14.

Welke kenmerken heeft het spreken in talen in 1 Kor. 12 14?

In het Grieks wordt voor “talen” of tongen” in Handelingen en 1 Korinthe hetzelfde woord gebruikt, nl. “glossa”. Dit behoeft natuurlijk niet noodzakelijk te betekenen dat alle kenmerken van de tongentaal in het ene en het andere geval gelijk zijn. Het is daarom zeker nodig te letten op de verschillen die er bestaan tussen het spreken in talen in Handelingen en in Korinthe. In het oog springende verschilpunten zijn:

1. In Hand. 2 wordt gezegd dat daar alle gelovigen in talen spraken. Uit 1 Kor. 12:10, 30 blijkt dat “tongentaal” een gave was die niet elke gelovige bezat.
2. In het boek Handelingen blijkt uit niets dat de gelovigen die op de pinksterdag in talen spraken, dit voortdurend hebben gedaan. Bij de gave van talen, zoals ons ontvouwd wordt in 1 Kor. 12-14, was dit voor de bezitter van deze gave geen tijdelijke, maar een blijvende zaak.
3. Wat de gelovigen in Jeruzalem in andere talen spraken, had geen uitlegging nodig. De hoorders, die in hun taal werden aangesproken, verstonden en begrepen wat er gezegd werd. De tongentaal die genoemd wordt in 1 Korinthe 14 was voor niemand verstaanbaar en had tot onderwerp: verborgenheden (vs. 2). Om tot zijn recht te komen was er een uitlegger nodig.
4. Het gebruik van de gave van talen had volgens 1 Kor. 14:4 tot gevolg dat de spreker zichzelf stichtte en tot God sprak. Deze elementen ontbraken geheel op de pinksterdag.

Een belangrijk punt van overeenkomst is, dat zowel in Handelingen 2 als bij de gave van talen, het gebruik van tongentaal een teken was voor de ongelovigen. Zoals we reeds opmerkten was dit in Cesarea anders. Er is onder de verschillende uitleggers van de Schrift geen eenstemmigheid over de vraag of de talen in Korinthe bekende talen waren, of extatische uitingen. Er zijn aanwijzingen die pleiten voor de ene opvatting, maar ook aanwijzingen die voor de andere opvatting spreken. Wel is het duidelijk dat de apostel over dit onderwerp schreef omdat de gelovigen in Korinthe - vleselijk als zij waren - een te hoge waarde toekenden aan het spreken in talen. Het gevolg daarvan was dat zij deze gave misbruikten.

Eerste resultaten van de uitstorting van de Heilige Geest

Bekering en doop

De harten van de hoorders werden geraakt door de prediking van Petrus. Zijn rede had tot onderwerp: Jezus Christus, de door het volk verworpen en gekruisigde, maar door God verhoogde Heer.

De Heilige Geest, door wie Petrus sprak, zorgde er voor dat de boodschap doel trof, zoals een pijl zijn doel treft. Woord en Geest werkten samen en een oogst van drieduizend zielen op één dag was het resultaat. Deze pinksterdag werd dus een waar “oogstfeest”, dat echter nog steeds doorgaat tot de laatste persoon wordt gevoegd bij de gemeente. De vraag van de luisteraars: “Wat zullen wij doen, mannen broeders?” was het eerste bewijs van een bij hen veranderde gezindheid. Maar meer dan een begin was het niet. Dat blijkt uit het antwoord van Petrus, dat twee opdrachten omvatte:

- a. bekeert u;
- b. ieder van u late zich dopen in de naam van Jezus.

De opwekking om zich te bekeren, betekende feitelijk: “hebt berouw”. Dat is de betekenis van het woord in het Grieks. In Hand. 3:19 is het dan ook zó vertaald, terwijl het daar in tweede instantie gebruikte woord (vertaald met: “bekeert u”) de zin heeft van “zich omkeren”. De noodzaak van “berouw hebben” voor de door Petrus toegesproken mensen gold in het bijzonder hun daad van verwerping en kruisiging van de Heer Jezus. Als zodanig moest het volk een gezamenlijke gezindheid aan de dag leggen in de veroordeling van deze daad. Maar die gezindheid moest in het hart van ieder individueel gestalte krijgen, wilde men persoonlijk deel ontvangen aan het heil in Christus.

Dat *principe* geldt nog. Berouw hebben over eigen zondig leven, over begane misdaden, over het onteren van God, door zijn wil te hebben miskend, blijft essentieel in het proces van de bekering.

Er is in de evangelieprediking een tendens op te merken, om meer de klemtoon te leggen op Gods liefde, dan op zijn heiligheid. De zondaar wordt dan vooral gewezen op de oneindige liefde van God, geopenbaard in Jezus Christus. Op zichzelf genomen volkomen terecht, als men daarbij maar niet uit het oog verliest dat die liefde geldt voor de zondaar, dat wil zeggen: voor ieder die van harte toestemt zelf een zondaar voor God te zijn. Wie dat in meerdere of mindere mate ontdekt, moet wel komen tot berouw. Daarbij mag evenmin uit het oog worden verloren, dat oprecht berouw een werk is van de Heilige Geest in het hart. Het heeft alles te maken met “een verbroken en verbrijzeld hart” zoals David dat tot uiting bracht in zijn “boetpsalm” (51:19). Berouw hebben is meer dan de erkenning: “Sorry, het was fout wat ik deed”. Het bergt in zich de totale veroordeling van het eigen “ik” en zijn zondige praktijken. Laten we dat bij onze evangelieprediking, hoe dan ook, nooit uit het oog verliezen. Anders lopen we het risico bekeringen te verwekken, die weinig meer zijn dan veranderingen van bepaalde praktijken.

Het tweede wat Petrus noemde is: “Ieder van u late zich dopen in de naam van Jezus”.

Dat gold speciaal de Joden tot wie hij sprak. Voor hen was de doop in (beter: op grond van) de naam van Jezus minimum voorwaarde als uiterlijk bewijs dat zij Christus hadden aanvaard en zich los gemaakt hadden van het Jodisme. Zij moesten daardoor erkennen en belijden

dat de wet geen grondslag was om op te staan voor God, dat er slechts één weg was tot God: Jezus Christus. Pas nadat zij gedoopt waren, stonden de zegeningen van het Christendom voor hen open en konden zij deel uitmaken van de gemeente van Jezus Christus. De vergeving van de zonden wordt door Petrus onlosmakelijk verbonden met de doop. Moeten we op grond hiervan concluderen - zoals soms gedaan wordt - dat pas door de doop de zonden van de mensen vergeven worden? Men meent, dat voor deze opvatting ook grond is in wat Ananias tot Saulus zei: "Sta op, laat u dopen en uw zonden afwassen, onder aanroeping van zijn naam" (Hand. 22:16) Bij het overwegen van de uitspraken van Petrus en Ananias moeten we bedenken dat beide gericht waren tot Joden onder de wet, behorend tot het Jodendom, dat zich metterdaad schuldig had gemaakt aan de kruisiging van de Heer Jezus. En, zoals hiervóór reeds gezegd, zij moesten zich door een openlijke belijdenis in de doop volledig distantiëren van het Jodendom. Pas dan werd voor hen de vergeving van zonden een werkelijkheid. Deze gedragslijn geldt nu nog voor elke Jood, die tot bekering komt.

Voor hen die reeds staan op de bodem van het Christendom is de doop weliswaar ook een openlijke belijdenis dat men met Christus verbonden is, maar de zondenvergeving gaat daaraan vooraf. Deze wordt het deel van ieder die zijn zonden voor God belijdt (1 Joh. 1:9).

Er wordt wel eens gezegd, dat de doop symboliseert dat de zonden van de "dopeling" zijn afgewassen. Het is m.i. de vraag of deze stelling juist is. De doop is veel meer een symbool van het met Christus *begraven* zijn, nadat het *sterven* met Christus daaraan is voorafgegaan. Maar dat is nu ons onderwerp niet.

De Christelijke doop heeft overigens alles te maken met de aanwezigheid van de Heilige Geest op aarde. Dat kan al blijken uit de door de Heer Jezus voorgeschreven doopformule: "tot de naam van de Vader en de Zoon en de Heilige Geest" (Matth. 28:19).

Door de komst van de Heilige Geest op aarde, als bezegeling van Gods kant van het verlossingswerk van de Heer Jezus, had elke andere doop zijn waarde verloren, zoals de doop tot Mozes (1 Kor. 10:2), de door de Farizeeën toegepaste proselietendoop en zelfs de doop der bekering, zoals die verricht werd door Johannes de dooper, door de Heer Zelf en door zijn discipelen. Wie één van deze dopen had ondergaan, moest zich opnieuw laten dopen, daarmee feitelijk erkennend de verandering van "bedeling" die was ontstaan. Van "wederdopen" was geen sprake, omdat de voorafgaande doop als "doop" geen waarde meer had. Petrus heeft aan hen die zich lieten dopen de belofte gegeven: "Gij zult de gave van de Heilige Geest ontvangen" (Hand. 2:38).

Wij hebben reeds eerder uiteengezet dat het ontvangen van de Heilige Geest, nadat iemand was gedoopt, speciaal gold voor de Joden. Het ontvangen van de Heilige Geest is voor hen die uit het heidendom komen - dus voor ons - niet gebonden aan de doop, maar aan het geloof (zie b.v. Efeze 1:13).

Om een verkeerde zienswijze daaromtrent te voorkomen: "de gave van de Heilige Geest" heeft niets te maken met de gaven die de Geest uitdeelt aan wie Hij wil (1 Kor. 12:4-11). In het oorspronkelijk staat in Hand. 2:38 hetzelfde woord als b.v. in Joh. 4:10, waar de Heer Jezus tegen de Samaritaanse vrouw zegt: "Als gij de gave van God kent", en in 2 Kor. 9:15: "God zij dank voor zijn onuitsprekelijke gave". Waarmee niet bedoeld is te zeggen, dat de gave in alle drie genoemde gevallen gelijk is.

Wat is "de belofte" die bestemd was voor zijn luisteraars, hun kinderen en allen die veraf zijn, zovelen de Heer onze God er toe roepen zal? (vs. 39). Voor het beantwoorden van deze vraag moeten we letten op de samenhang in dit hoofdstuk. Allereerst in de verzen 17 v.v.,

als Petrus de door Joel aangekondigde belofte van de uitstorting van de Geest betreft op wat er op de pinksterdag gebeurde. Die belofte gold de kinderen van Israël in de laatste dagen. In vers 33 lezen we dat Petrus herinnerde aan de belofte van de Heilige Geest. En ongetwijfeld heeft hij teruggedacht aan de woorden van de Heer Jezus vóór Hij afscheid nam van zijn discipelen: “de belofte van de Vader te verwachten, die Gij van mij gehoord hebt”. Het lijkt ons dan ook buiten twijfel dat Petrus bij “de belofte” doelde op de Heilige Geest, die op een tevoren ongekende wijze woonplaats zou kiezen in de harten van de gelovigen en in de gemeente als geheel. Niet beperkt tot de Joden, van oorsprong met God verbonden door de wet, maar zich uitstrekkend tot hen die als heidenen door een onmetelijke kloof van God gescheiden waren, doch die nabij gebracht zouden worden door het bloed van Christus (Efeze 2:13).

God *met* ons is het thema dat in het evangelie van Mattheüs doorklinkt, tot uiting komend in de persoon van de Heer Jezus, die de naam ontving “Emmanuël” (Matth. 1:23). Een feit dat zijn bekrachtiging kreeg in de woorden die de Heer bij zijn afscheid tot zijn discipelen sprak: “Ik ben met u, alle dagen” (Matth. 28:20).

God *voor* ons was de conclusie die de apostel Paulus trok toen hij het hele heilsplan van God had overdacht, zoals dit tot uiting kwam in de gave van zijn Zoon, die Hij niet spaarde, maar voor ons allen overgaf (Rom. 8:31 vv.). God *in* ons was het resultaat van de uitstorting van de Heilige Geest (zie 1 Kor. 3:16; 2 Kor. 6:16). Onbeschrijfelijk groot voorrecht. Helaas te weinig gekend en beleefd. Ook een enorme verantwoordelijkheid om de Geest van God praktisch die plaats in hart en leven te geven, die Hij er wil hebben. Is ons leven daarmee in overeenstemming?

Innerlijke en uiterlijke eenheid

De in zo kort tijdsbestek tot bekering en geloof in de Heer Jezus gekomen duizenden uit Israël konden en mochten niet als individualisten verder leven. Het was de wil van hun Heer dat zij zich als eenheid naar binnen en naar buiten zouden openbaren (zie Joh. 17). Die eenheid was er reeds doordat zij allen, als kinderen van God, met elkaar verbonden waren op grond van het aannemen van de Heer Jezus als hun Heiland. Bovendien was er de eenheid - hoewel door hen als zodanig nog niet verstaan - die door de Heilige Geest tot stand gebracht was toen zij door die Geest tot één lichaam waren gedoopt (1 Kor. 12:13). De verdere taak van de Heilige Geest was om die eenheid praktisch te doen verwerkelijken en zichtbaar te maken. Hoe en op welke manier dat in de beginfase van de gemeente gestalte kreeg, wordt ons in een aantal korte zinnen door Lukas meegedeeld (Hand. 2:42-47).

Deze slotverzen van Handelingen 2, die bij een eerste indruk als een soort “aanhangel” het pinksterverhaal lijken af te sluiten, verhalen ons echter niet wat op die pinksterdag zelf gebeurde, maar verplaatsen ons in de eerste tijd daarna. Zij schetsen in enkele algemene trekken hoe de pas gevormde gemeente zich in de prille tijd van haar bestaan heeft geopenbaard. Er wordt daarin beschreven wat de innerlijke kenmerken waren van de gelovigen van die tijd: onderlinge liefde - eenheid en gemeenschap, en hoe zij die beleefden. De pijlers waarop hun persoonlijk en gemeenschappelijk geloofsleven rustte, nl. de leer van de apostelen, de broodbreking en de gebeden, zijn echter fundamenteel geldend voor alle eeuwen waarin de gemeente op aarde is. Daarom is dit beknopte “aanhangel” ook voor ons van grote en vérstrekkende betekenis, als richtlijn voor het samenleven als gemeente.

In deze paar verzen wordt vooral de klemtoon gelegd op wat de gelovigen samen deden, als gemeenschap. Dat sprong niet voort uit plicht of gewoonte, maar uit het feit dat - zoals in Handel. 4:32 zo kernachtig en mooi gezegd wordt - "de menigte van hen die geloofden één hart en één ziel was" Dat was het resultaat van het werk van de Heilige Geest in de pas gevormde gemeente, waarin alles zo fris en nieuw was. Ook de uiterlijke omstandigheden werkten daartoe mee. De gelovigen waren samen een „groep”, die volledig afgezonderd was van de Joodse godsdienstige wereld, die hen haatte. Het feit dat zij nog niet volledig afstand genomen hadden van de tempeldienst en zijn ceremoniën, is daarmee niet in strijd. Als er nog een binding was met de oudtestamentische gebruiken - en die was er - dan vond dat zijn grond in het nog niet voldoende gerijpte inzicht dat het oude verleden tijd was en plaats had moeten maken voor het nieuwe in Christus. Zij waren uiteraard in het begin in vele opzichten nog onkundig van de waarheden die verband hielden met het ontstaan van de gemeente. Van de gemeente als lichaam van Christus en huis van God konden zij zelfs geen weet hebben. Het schriftelijk onderricht daarover kwam eerst toen noodzaak daartoe bestond door ontstane wanorde in het denken en de praktijk van verschillende door Paulus gevormde gemeenten. Het hoofdkenmerk van dit onderwijs van de apostel Paulus was, dat het corrigerend moest werken met het oog op het toen reeds zichtbaar wordend verval in de gemeente.

In het begin kon "de leer der apostelen" zich concentreren op de volheid en heerlijkheid van alles wat verband hield met de persoon en het werk van de Heer Jezus. De Geest van de waarheid kon de gelovigen leiden in de hele waarheid, omdat Hij van Christus getuigde en Hem verheerlijkte. En er is geen waarheid, noodzakelijk om het geestelijk leven van de gelovigen in stand te houden en te versterken, buiten Christus. Dat geldt zowel voor hen persoonlijk als voor hun gemeenschappelijk geloofsleven. Met het oog op tijden van verval heeft de Heilige Geest het nodig geacht schriftelijk onderricht te geven hoe gelovigen van alle eeuwen zich in het huis van God hebben te gedragen en wat hun functie en plaats is als leden van het lichaam van Christus.

Kan dat nu nog?

Er wordt wel eens gezegd dat wij moeten terugkeren tot dat wat de gemeente in haar begintijd kenmerkte. Men zegt dan:

"We moeten weer helemaal opnieuw beginnen, net als de gelovigen na de pinksterdag".

Dat zal wel goed bedoeld zijn, maar het is praktisch onmogelijk. Er liggen ruim negentien eeuwen geschiedenis tussen toen en nu. En die geschiedenis van de gemeente is er één van achteruitgang, vervlakking en verval, van verdeeldheid en ingeslopen valse leringen en leraars. Kortom, de gemeente, gezien in haar verantwoordelijkheid, is niet meer wat zij in het begin was. Ook tradities hebben een plaats gekregen bij het samenkomen als gemeente en zij vormen een belemmering voor de vrije werking van de Heilige Geest in het midden van de gelovigen.

Al deze voor ons verootmoedigende dingen ontbraken in de eerste tijd van de gemeente. Toen was er de volle toewijding aan Christus en ten opzichte van elkaar en daarom kon het gemeentelijk leven groeien en bloeien, tot eer van de Heer en tot een getuigenis in de wereld.

Misschien zal iemand vragen of de verzen 42 tot en met 47 van Handel. 2 dan alleen nog

maar geschiedkundige en geen praktische betekenis hebben voor ons in deze tijd. Kunnen we nu nog volharden in de leer van de apostelen en in de gemeenschap, in de breking van het brood en in de gebeden?

Dat kan inderdaad. Sterker gezegd, het is iets wat de Heer van ons verwacht en wat de Heilige Geest ook nu nog wil bewerken. Maar om dezelfde geest en kracht te kunnen openbaren als gezien werd in de eerste gemeente, moet wel worden voldaan aan voorwaarden die daarvoor noodzakelijk zijn. We noemen er enkele:

- afzondering van het kwaad dat in deze wereld is;
- onttrekking aan ongerechtigheid, ook die van godsdienstige aard;
- gemeenschap beoefenen met hen die de Heer aanroepen uit een rein hart;
- Christus in alles de eerste plaats geven;
- één van hart en één van ziel zijn ten opzichte van de Heer en van elkaar;
- overboord werpen van tradities en van voorschriften die niet steunen op de Schrift.

Wie zouden durven beweren dat zij voldoen aan deze - minimum - voorwaarden? Het zou een onheilige aanmatiging zijn.

Desondanks blijft van kracht dat wij — iedere gelovige voor zich — hebben te streven naar volharding in de leer van de apostelen, in de breking van het brood en in de gebeden. De zegen van een zó handelen zal dan ervaren worden door ieder die dit doet.

Goederengemeenschap

De eerste gemeente bestond uit mensen van allerlei nationaliteiten, hoewel van oorsprong Joden. Een deel van hen woonde te Jeruzalem (vergel. Hand. 2:5), een ander deel verbleef er tijdelijk met het oog op de viering van het pinksterfeest, waarvoor deze mensen speciaal naar de tempelstad gereisd waren.

Toen zij tot het geloof in de Heer Jezus gekomen waren, zullen zij de behoefte gevoeld hebben in Jeruzalem te blijven, omdat de ontstane band van liefde en gemeenschap hen daartoe drong. Dat was stellig ook naar de wil van God, die het voor hun geloofsopbouw en onderwijs in de waarheid nodig achtte dat zij bij de apostelen en als gelovigen bij elkaar bleven.

Dit langduriger verblijf daar bracht echter wel praktische problemen mee. Men had er immers, wat het levensonderhoud betreft, niet op gerekend zo lang van huis te zullen zijn. De meegebrachte middelen raakten zodoende uitgeput. Bovendien blijkt uit Rom. 15:26 dat er onder de gelovigen te Jeruzalem maatschappelijk minder bedeelden waren. Maar geen nood, de liefde tot elkaar werd praktisch werkzaam. Méér bezittende gelovigen sprongen bij. Zij verkochten hun have en goed en deelden die uit aan allen, naardat ieder nodig had. Zonder dat daarvan een theorie werd gemaakt, zonder dat er iets geëist werd van de bezittende klasse, zonder dat het privaatbezit principieel werd opgeheven en voor onChristelijk verklaard, was daar in Jeruzalem de onderlinge dienst van bezit. Dat was geen opgelegde plicht, geen drukkende last, geen al zuchtend verrichte dienst, maar een spontane uiting van de onderlinge verbondenheid, die gevoed en in stand gehouden werd door de liefde van God, uitgestort in de harten, door de Heilige Geest die hun gegeven was (Rom. 5:5).

En al behoeven wij dat niet meer zó te beleven als zij dat deden, hun geest en gezindheid

mag ook ons sieren in onderling betoon van liefde en barmhartigheid. Wat dat betreft mag ons gezichtsveld en werkterrein heel ruim zijn en niet beperkt blijven tot een dienst aan hen die wij met naam en toenaam kennen. De Schrift bindt ons telkens weer op het hart barmhartigheid te bewijzen aan onze “geloofsgenoten”, waar ook ter wereld. Niet beperkt tot hen met wie wij dezelfde “weg” gaan, maar zich uitstrekkend tot allen die de naam van onze Heer Jezus aanroepen. Dat is, om een in onze tijd veel gebruikte term te noemen, een stukje “horizontalisme”, dat in zijn strekking en betekenis ver uitgaat boven wat er vaak mee bedoeld wordt, omdat zij voortspuit uit de verticale werkzaamheid van de Geest van God.

Maar hoe belangrijk dit onderling betoon van liefde, eenheid en gemeenschap ook was, mede als getuigenis naar buiten, het was niet de hoogste uitdrukking daarvan. Belangrijker was de eenheid die zijn uitdrukking vond in het samen brood breken in de avondmaalsviering aan de tafel van de Heer Jezus, al hebben zij deze waarheid, zoals Paulus die in 1 Korinthe 10 ontwikkeld heeft, niet gekend. De behoefte aan het samen gedenken van de dood van de Heer Jezus was zó groot, dat men dit dagelijks deed. Was ook dat niet het werk van de Heilige Geest, die er Zich in verheugt als de Heer Jezus wordt groot gemaakt en aangebeden?

Zo zien we in alles de werkzaamheid van de Geest van God in de gemeente, als een toonbeeld van zijn aanwezig zijn op aarde. En wat Hij werkte, kon voor de buitenwereld niet verborgen blijven, zodat zij de gunst van het hele volk genoten.

De eenheid van de geest bewaren

Uit de eerste hoofdstukken van “de Handelingen” blijkt dat er onder de gelovigen die bij de gemeente waren gevoegd een eensgezindheid was, die ons jaloers kan maken. Dat deze bewerkt was en in stand gehouden werd door de Heilige Geest, zal niemand ontkennen of betwijfelen. Het mag een kenmerk van de Heilige Geest genoemd worden, dat Hij bijeenvoegt, samenbindt. Dat komt tot uiting in de bekende woorden van de apostel Paulus in 1 Korinthe 12:13:

“Want ook wij allen zijn door één Geest tot één lichaam gedoopt, hetzij Joden, hetzij Grieken, hetzij slaven, hetzij vrijen; en wij allen zijn met één Geest gedrenkt”.

De godsdienstige, nationale en sociale verschillen tussen gelovigen zijn door de doop van de Heilige Geest opgeheven. Elke gelovige, wie of wat hij ook mag zijn geweest vóór zijn bekering, is een lid van het lichaam van Christus. Wat dat betreft is er qua positie geen verschil tussen gelovigen. En alle gelovigen samen, voorzover zij op een bepaald moment op aarde zijn, vormen dat lichaam van Christus. Alleen het Hoofd (Christus) is verheerlijkt in de hemel.

Dat wil niet zeggen dat alle gelovigen volkomen aan elkaar gelijk zijn. Wel wat hun wezen betreft, als leden van het lichaam van Christus, maar niet als het gaat om hun taak, dienst of gaven (zie 1 Kor. 12:4-11). Daarin zien we verscheidenheid, zoals ook de leden van het menselijk lichaam, hoewel ze onlosmakelijk aan elkaar verbonden zijn, verschillende activiteiten ontplooiën. In een gezond menselijk lichaam worden de werkzaamheden van elk lid gereguleerd vanuit een centraal orgaan, dat we kortweg de geest van de mens kunnen noemen. Die geest zorgt er voor, dat alle leden, in volkomen harmonie met elkaar handelen, ieder naar de bestemming die elk lid heeft in het lichaam. Zodoende kan het menselijk lichaam optimaal functioneren. Zo is de Heilige Geest de werkzame persoon en kracht om alles wat er in en door het lichaam van Christus gebeurt, goed te doen verlopen (1 Kor. 12:8).

In een menselijk lichaam treden storingen op als er één lid ziek is. Dat lid of orgaan “luistert” dan niet naar de geest die het wil besturen. Daardoor ontstaat er disharmonie, met alle kwalijke gevolgen daarvan. In het lichaam van Christus is het net zo. Een gelovige die niet gezond is in het geloof of vleselijk is, zal niet luisteren naar wat de Geest zegt. Er ontstaan dan tegenstrijdige handelingen in dat lichaam, die het geheel niet ten goede komen. Integendeel, zij veroorzaken verwijdering. Het lichaam blijft wel een eenheid, want het kan niet verbroken worden, maar het functioneert niet optimaal. De Schrift vermaant ons dan ook nergens om er voor te zorgen dat het lichaam van Christus een eenheid blijft. Wel worden we opgewekt om ons te beijveren in dat lichaam de eenheid van de Geest te bewaren in de band van de vrede (Ef. 4:3).

Wat wordt bedoeld met de eenheid van de Geest?

Om te kunnen weten wat we moeten bewaren, is het nodig ons af te vragen wat er met de eenheid van de Geest wordt bedoeld. Dat kan niet zijn de wezenseenheid van de Heilige Geest, want het valt buiten ons vermogen die te bewaren, gesteld dat dit nodig zou zijn. We zullen moeten denken aan de eenheid die de Geest wil bewerken in gezindheid, denken, spreken en handelen in en door de gelovigen. Die toestand was er in de eerste tijd van de gemeente, zoals blijkt uit Hand. 4:32: “En de menigte van hen die geloofden, was één hart

en één ziel”.

Er was toen een gelijke gezindheid bij allen ten opzichte van de Heer en van elkaar. Allen bedachten zij hetzelfde en allen spraken zij hetzelfde. Ook in hun handelwijze waren zij eendrachtig (zie Hand. 2:46 en 5:12). Helaas heeft deze gelukkige toestand maar kort geduurd. Spoedig bleek dat de inzichten van de gelovigen, zelfs van de leiders onder hen, uiteenliepen.

Ook over leerstellige zaken. Een duidelijk bewijs daarvan hebben we in Handelingen 15. Onder invloed van met Joodse leringen besmette gelovigen ontstonden er hooglopende meningsverschillen, die ontaardden in strijd en redetwist. Ongetwijfeld een verootmoedigende zaak. Maar een scheiding van geesten bleef uit, omdat aan het Woord van God alle gezag werd toegekend en men zich onderwierp aan de leiding van de Heilige Geest. Zodoende kon er eenstemmig een besluit worden genomen met de motivering: “De Heilige Geest en wij hebben gedacht dat het goed was.”

Later kwamen er andersoortige verschillen aan het licht. Er werd b.v. in de gemeente te Korinthe getwist over het verschil in belangrijkheid van dienstknechten van God (1 Kor. 12:12). De oorzaak daarvan was een vleeselijke gezindheid in de harten van de gelovigen. De apostel Paulus - zelf mede onderwerp van hun twisten - heeft de gevaren daarvan duidelijk onderkend en in een scherpe analyse van de hele kwestie de gemeente te Korinthe terecht gewezen. Helaas waren de als gevolg van deze vleeselijke gezindheid ontstane scheuringen merkbaar bij het samenkomen van de gemeente te Korinthe (1 Kor. 11:18).

Ondanks deze scheuringen en de heersende sektegeest, bleef men echter bij elkaar en werd de eenheid naar buiten bewaard. De verschillen in inzicht werden niet opgeheven, men dacht en sprak niet meer gelijk, maar toch werd de verbondenheid met de Heer en met elkaar tot uitdrukking gebracht in de gemeenschappelijke avondmaalsviering aan de tafel van de Heer Jezus. Dat dit gepaard ging met veel zwakheid, wordt in de Schrift niet verbloemd (zie 1 Kor. 11). Maar niemand werd op die gronden van de tafel des Heren geweerd. Anderzijds was het ook niet zo dat sommigen zich boven anderen verheven voelden en daarom apart gingen samenkomen en brood breken. Wel tuchtigde de Heer Zelf hen die zich bij de viering van het avondmaal misdroegen.

Het is ons voorzegd in de Schrift dat de laatste dagen - en daarin leven wij - gekenmerkt zullen worden door geestelijke zwakheid, om het maar voorzichtig uit te drukken. Dat mag natuurlijk voor niemand een excuus zijn om het in geestelijk opzicht niet zo nauw te nemen. Daarvoor zijn de vermaningen in Gods Woord te duidelijk. De geest van Laodicea - lauwheid en hoogmoed - moet verre van ons zijn. Liefde tot de wereld en haar vermaken kunnen niet samengaan met ware godsvrucht, net zo min als geldzucht en toewijding aan de Heer. Valse leer mag geen plaats hebben in de gemeente van Christus. Daarover kan moeilijk misverstand bestaan. Maar dat alles doet geen afbreuk aan de vermaning om de eenheid van de Geest te bewaren in de band van de vrede.

Het is van grote betekenis, dat voorafgaand aan deze vermaning gezegd wordt om in alle ootmoed en zachtmoedigheid, met lankmoedigheid elkaar in liefde te verdragen. Stuk voor stuk eigenschappen die praktisch uitermate moeilijk te beleven zijn, omdat ze strijdig zijn met onze menselijke natuur. Hoe gemakkelijk verheffen we ons in ons denken en spreken boven anderen en wordt er een geest van eigengerechtigheid bij ons gevonden. Dat is het tegendeel van ootmoed. Hoe licht zijn we geneigd een hard oordeel te vellen over anderen,

die naar onze mening fout zijn, omdat hun geestelijk niveau beneden de maat blijft. Dat is het tegendeel van zachtmoedigheid.

Wat is de verdraagzaamheid ten opzichte van elkaar ver te zoeken. Veel te veel huldigen we de opvatting dat de ander net zo moet denken, spreken en handelen als wij doen. Hij, over wie deze "geest" vaardig is, lijdt aan hoogmoed en gebrek aan verdraagzaamheid. Het is nu eenmaal zo, dat ook het gedragspatroon van gelovigen mee beïnvloed wordt door opvoeding, milieu enz. Daarom is verdraagzaamheid in liefde zo'n groot goed, noodzakelijk om samen te leven en samen te wonen.

Veel scheidingen tussen gelovigen en scheuringen in de gemeente vinden hun oorzaak in het feit dat ootmoed, zachtmoedigheid, lankmoedigheid, verdraagzaamheid en liefde onvoldoende aanwezig waren. Als deze dingen ontbreken, is de Heilige Geest niet werkzaam, maar het vlees, de menselijke natuur.

Natuurlijk bedoelen we hiermee niet te zeggen, dat ieder kan doen en laten wat hij of zij wil, en dat niemand daarvan iets mag zeggen. Integendeel, we worden vermaand op elkaar acht te geven met het doel de liefde en de goede werken aan te vuren (Hebr. 10:24).

Wanneer we afwijkingen in het geestelijk leven menen te constateren bij onze medebroeder of zuster, dan is het onze dure plicht hem of haar geestelijk te dienen. Niet met een grauw en een snauw - zoals iemand eens terecht opmerkte - maar door lering en vermaning in alle wijsheid. Als dat gebeurt in de kracht van de Heilige Geest en door zijn werking in ons, zal de ander daarbij gebaat zijn. Dan zal zo'n dienst vruchtbaar zijn voor het geheel, met het oog op het bewaren van de eenheid van de Geest in de band van de vrede.

Als we op grond van de Schrift zeggen, dat de Heilige Geest sinds de pinksterdag persoonlijk op aarde aanwezig is, dan is het goed te bedenken dat Hij uitsluitend:

- a. woont in ons lichaam;
- b. woont in de gemeente.

Vanuit en in die "woonplaatsen" oefent Hij zijn dienst uit. Dat brengt een grote verantwoordelijkheid mee voor elke gelovige persoonlijk, voor de hele gemeente van Christus, maar ook voor elke plaatselijke gemeente.

Lasteren van en liegen tegen de Heilige Geest

In verbinding met het werk van de Geest van God op aarde in en door mensen en in de gemeente, komen er in de Schrift enkele uitdrukkingen voor, die in het kader van ons onderwerp niet onbesproken kunnen blijven. Dat klemmt temeer omdat over deze uitdrukkingen nogal verschillend wordt gedacht, gesproken en geschreven. Dat laatste is ook het geval met de uitdrukking:

De lastering van de Heilige Geest

Over deze zonde heeft de Heer Jezus in niet mis te verstane bewoordingen gesproken:

“Elke zonde en lastering zal de mensen vergeven worden, maar de lastering van de Geest zal de mensen niet vergeven worden. En een ieder die een woord gesproken zal hebben tegen de Zoon des mensen, het zal hem vergeven worden; maar een ieder die tegen de Heilige Geest zal gesproken hebben, het zal hem niet vergeven worden, niet in deze eeuw, ook niet in de toekomstige” (Matth. 12:31-32). “Alle zonden zullen de zonen der mensen vergeven worden en alle lasteringen waarmee zij mogen lasteren; maar een ieder die lasteren zal tegen de Heilige Geest, heeft in eeuwigheid geen vergeving, maar is schuldig aan een eeuwigblijvende zonde” (Markus 3:28-29).

“Een ieder die een woord zal spreken tegen de Zoon des mensen, het zal hem vergeven worden, maar wie tegen de Heilige Geest gelasterd zal hebben, hem zal het niet vergeven worden” (Lukas 12:10).

Lasteren is opzettelijk kwaad spreken van iemand als persoon of van zijn daden, zonder dat daarvoor aanleiding is, met het doel die persoon in een vals daglicht te stellen. Uit het verband met het voorafgaande in de evangeliën naar Mattheüs en Markus blijkt het beste wat de Heer Jezus bedoelde met de lastering van de Heilige Geest. De Farizeeën hadden, nadat zij gehoord hadden dat de Heer boze geesten uitdreef, gezegd dat Hij dit gedaan had door Beëlzebub, de overste van de boze geesten. Zij schreven wat Hij deed door de kracht van de Heilige Geest dus toe aan de satan, hoewel zij beter wisten. De Heer heeft dan ook het ongerijmde van hun bewering in scherpe bewoordingen aan de kaak gesteld. Hij verbond daaraan de ernstige conclusie, dat zij daarmee een zonde hadden begaan, die onvergeeflijk was. Frappant is het dat de Heer daarbij gezegd heeft, dat ieder die een woord gesproken heeft tegen de Zoon des mensen (Hemzelf) daarvoor wel vergeving kan ontvangen. Op lastering van de Geest kan echter onmogelijk vergeving volgen. We kunnen daaruit zien van hoe grote betekenis het werk van de Heilige Geest is in het oog van God.

Het is een bekend feit dat er altijd gelovigen zijn, die gebukt gaan onder de angst dat zij de Heilige Geest gelasterd hebben. Een angst die hen soms tot wanhoop brengt. En altijd weer duikt de vraag op: “Kan een kind van God deze zonde begaan?”

Voor het beantwoorden van die vraag is het nodig eerst vast te stellen wat de Schrift verstaat onder een kind van God. In Johannes 1:12 lezen we dat ieder die de Heer Jezus heeft aangenomen, het recht verkrijgt een kind van God te worden. Daarna wordt gezegd, dat dit kinschap ontstaat door het geloof in de naam van de Heer Jezus - de menselijke kant, en het geboren worden uit God — de Goddelijke kant. De geboorte uit God is het werk van de Heilige Geest (Joh. 3:6-8), die dan tegelijk woonplaats kiest in de opnieuw geboren

mens. Diezelfde Geest getuigt dan met onze geest, dat wij kinderen van God zijn (Rom. 8:16). Wanneer dit proces zich in een mens heeft voltrokken en hij dus een kind van God is geworden, die de Geest van God in zich heeft, is het onbestaanbaar dat zo iemand de Heilige Geest zou lasteren. Als het, naar de woorden van de Heer, reeds onmogelijk is dat de satan de satan uitdrijft (Matth. 12:26), hoe zou het dan kunnen dat de Heilige Geest Zichzelf lastert?

Nee, de lastering van de Heilige Geest kan slechts het werk zijn van mensen die in hun vijandschap tegen God en de Heer Jezus zich laten gebruiken door de satan, om zodoende te proberen het werk van God af te breken. Wel kan iemand - de Schrift zegt dat zelf - de Heilige Geest bedroeven of uitblussen. Ook is het mogelijk dat een kind van God zich onvoldoende bewust is van de heiligheid van de in hem wonende Geest van God. En aan dat euvel lijden alle gelovigen. Zelfs kan een kind van God zich door vleselijke lusten en soortgelijke zonden misdragen, in strijd met dat wat de Heilige Geest in hem wil werken. Maar dat is niet de lastering van de Heilige Geest.

Volledigheidshalve is het goed op te merken, dat de Heer volgens Matth. 12:32 gezegd heeft dat de onmogelijkheid van de vergeving wegens het lasteren van de Geest, gold voor "deze eeuw" en voor "de toekomstige". Dat is stellig niet zonder betekenis. Het woord "eeuw" in de Schrift is niet vermeld om een tijdvak van honderd jaren aan te duiden. Het wordt vrijwel altijd gebruikt om er mee aan te geven een bepaalde periode, waarin Gods handelen ten opzichte van de mens een speciaal karakter draagt.

Toen de Heer Jezus op aarde was, als de gezondene van de Vader, was dit een laatste poging van Godswege om zijn aardse volk - Israël - te bewegen tot berouw en bekering (zie Matth. 21:37). Het was de tijd waarin de prediking van het koninkrijk der hemelen centraal stond, dat verkondigd was door Johannes de dooper, de Heer Zelf en zijn discipelen, met de oproep om zich te bekeren met het oog op de komst van het koninkrijk. Die periode eindigde bij de kruisiging van de Heer Jezus, al zou men kunnen spreken van een "uitloper" daarvan in het getuigenis van de Heilige Geest, door middel van de apostelen gericht aan het Joodse volk (Hand. 2 tot en met 7).

Dat was wat de Heer noemde "deze eeuw", die gekenmerkt werd door zijn spreken en werken in de kracht van de Heilige Geest, bevestigd door de wonderen en tekenen die Hij deed. In de toekomst zal er iets dergelijks gezien worden. Na de opname van de gemeente zal God in zijn genade Zich opnieuw tot Israël wenden. Nogmaals zal dan de oproep weerklinken om berouw te hebben en zich te bekeren met het oog op de naderende komst van het koninkrijk. Ook dan zal deze prediking, verricht door gelovige Israëlieten, vergezeld gaan van machtige wonderen en tekenen, gewerkt door de Heilige Geest. In Hebreë 6:5 worden die genoemd: krachten van de komende eeuw. Dan zullen dezelfde tegenstand en vijandschap openbaar worden als die er waren tijdens de aanwezigheid van de Heer Jezus op aarde. Ook dan zal men de krachtige werking van de Heilige Geest toeschrijven aan de satan. Er zal dan zelfs een nabootsing zijn van deze krachten door de wetteloze (de antiChrist), die met allerlei kracht en tekenen en wonderen van de leugen en met allerlei verleiding van de ongerechtigheid de mensen zal meesleuren in verderf en ondergang (zie 2 Thess. 2:9-10). Dat zal zijn wat de Heer noemde "de toekomstige eeuw", waarin de lastering van de Heilige Geest, in soortgelijke vorm tot uiting komend als in "deze eeuw", een onvergeeflijke zonde zal zijn. Of het zo is, zoals sommigen menen, dat in de tijd waarin wij leven - de bedeling van

de genade - de lastering van de Heilige Geest niet mogelijk is, laten we in het midden.

Wanneer er onder de lezers iemand is die er bezorgd of angstig over is, dat hij of zij zich schuldig heeft gemaakt aan de lastering van de Heilige Geest, laat hij of zij er dan van overtuigd zijn dat alleen al die zorg en angst een bewijs zijn dat dit niet het geval is.

Overigens mogen de woorden van de Heer ons wel onderwijzen welk een belangrijke plaats de Heilige Geest inneemt in het handelen van God. Laten we daar niet licht over denken.

Tegen de Heilige Geest liegen

Deze uitdrukking komt voor in Handelingen 5:3, in het treurige verhaal van Ananias en Saffira. Dit echtpaar wilde kennelijk niet achterblijven bij andere gelovigen, die hun bezittingen te gelde hadden gemaakt om armlastige broeders en zusters financieel bijstand te verlenen. Ook zij verkochten een stuk land, maar spraken samen af dat zij een deel van de opbrengst voor zichzelf zouden houden. Op zichzelf alleszins lofwaardig, als zij dat eerlijk gezegd hadden. Hun fout was dat zij het lieten voorkomen dat ze het volle pond van de opbrengst wilden afdragen. Dat was puur huichelarij en bedrog. Wij zouden misschien zeggen, dat ze daarmee alleen de apostelen en de gemeente om de tuin probeerden te leiden. Uit het antwoord van Petrus blijkt echter dat deze zaak door God veel en veel ernstiger werd beschouwd. Hun handelwijze was een leugen tegenover de Heilige Geest en tegen God. We zien daaruit hoe de Geest van God Zich als het ware volledig vereenzelvigde met de gemeente. Wat haar werd aangedaan, was voor de Heilige Geest een daad tegen Hem gericht. Zoals later de Heer Jezus de vervolging van de gelovigen door Saulus als een vervolging van Hem beschouwde. In dit geval werd door God Zelf onmiddellijk vonnis geveld. De doodstraf werd over beide echtelieden voltrokken, ook als een waarschuwing voor andere gelovigen.

In de Schrift lezen we nergens dat iets dergelijks ooit weer is gebeurd. Is het daarom zo dat na Ananias en Saffira nooit iemand tegen de Heilige Geest heeft gelogen? Ananias heeft waarschijnlijk weinig gezegd toen hij het bedrag aan geld bij de apostelen bracht. Maar dat nam niet weg dat heel zijn gedrag een openbaring was van voorgewende godsvrucht, van huichelarij, van onwaarachtigheid, van een haken naar eer van mensen. Hoogmoed speelde hem parten en daardoor kon hij een willig instrument worden van de satan.

Kort tevoren lezen we dat alle gelovigen vervuld waren met de Heilige Geest (Hand. 4:31). Tegen Ananias moest Petrus zeggen: "Waarom heeft de satan uw hart vervuld?" Hoe is zo'n verandering in gezindheid mogelijk in zo'n kort tijdsbestek? We verbazen ons daar misschien over. Maar het komt vaker voor. In de Schrift vinden we daarvan een voorbeeld in Petrus, die op het ene moment als een openbaring van de Vader een heerlijk getuigenis kon geven van de Heer Jezus, en op grond daarvan welgelukzalig werd genoemd, maar die kort daarna uit de mond van de Heer moest horen: "Ga weg, achter mij, Satan, gij zijt mij een ergernis" (Matth. 16:17, 23). En wie geen vreemdeling is in eigen hart, weet van dergelijke ups en downs in zijn geestelijk leven. Ook voor ons is de vraag aan de orde, of ons dienen in de gemeente werkelijk gespeend is van huichelarij, onwaarachtigheid, hoogmoed en dergelijke dingen. Is het ons er alleen om te doen de Heer te dienen en het geestelijk welzijn van anderen te zoeken? Zijn we waar voor God? Zijn we waar voor de mensen? Of is er een disharmonie tussen wat we werkelijk zijn en wat we doen? Tussen onze werkelijke motieven

en wat we naar buiten uit voorwenden?

Als dat laatste zo is, is dat dan ook niet een liegen tegen de Heilige Geest? Het is een heel ernstige zaak als we onwaar en onoprecht zijn in de gemeente van God. Al volgt de straf op zo'n gedrag niet direct, zoals bij Ananias en Saffira, eens zal de Heer ook wat bij ons verborgen is aan het licht brengen en de overleggingen van onze harten openbaar maken.

Bedroeven en uitblussen van de Geest

Bedroeft de Heilige Geest van God niet

Midden tussen diverse aanwijzingen in Efeze 4 voor wat de gelovige, de nieuwe mens in Christus, moet afleggen en nalaten, met daartegenover wat hij wel moet doen, komt opeens de vermaning om de Heilige Geest niet te bedroeven. Niet zomaar, zonder verband met wat er aan voorafgaat en er op volgt, nee duidelijk in samenhang met het geheel. Kennelijk omdat de Heilige Geest zo nauw betrokken is bij wat wij zeggen en doen. Dat is ook logisch als we bedenken dat ons lichaam een tempel (woonplaats) is van de Geest van God.

Er wordt wel eens gezegd, dat de Heilige Geest woont in onze harten. Dat is wel waar, maar het is onjuist om die woonplaats daartoe te beperken. Ons hele lichaam, met al zijn geledingen, is het terrein dat door de Geest bestuurd moet worden. Hij woont in ons lichaam en niet alleen onze gevoelens, maar ook alle activiteiten die in en door dat lichaam worden verricht, of dat nu gebeurt met onze tong, onze handen, onze voeten, ons hoofd, moeten door de Heilige Geest worden geregeerd.

Toen we naar aanleiding van Handelingen 5 schreven over het liegen tegen de Geest, hebben we opgemerkt, dat een bedriegen van medegelovigen een leugen is tegenover de Heilige Geest. Zo is het ook gesteld met alles wat wij spreken tot anderen, of wat wij ten opzichte van hen doen, dat moreel niet door de beugel kan. Dat laat de Heilige Geest niet onverschillig, nee, het raakt Hemzelf. Hij wordt er door gegriefd en bedroefd.

Wanneer wij in ons huis een hoge gast als logé hebben, iemand met een hoogstaande moraal, dan zullen we alles in het werk stellen om het die gast zo prettig mogelijk te maken zolang hij bij ons logeert. Dat zal dan tot uiting komen door de manier waarop wij hem aanspreken en hem behandelen. Maar het zal ook invloed uitoefenen op onze houding en ons gedrag tegenover de leden van ons gezin. We zullen alles nalaten wat onze gast kan kwetsen. Onze gesprekken onder elkaar zullen er op worden afgestemd dat hij niets onbehoorlijks hoort. Ons gedrag onder elkaar zullen we zo doen zijn als overeenstemt met de normen van onze hoge gast. Als we alleen tegenover hém in gepaste woorden spreken en tegen onze kinderen, of onze kinderen tegen ons, onwelvoeglijke taal gebruiken, zal dit laatste onze gast grieven en verdrietig stemmen. Kortom, ons hele gedragspatroon zal aangepast worden aan de aanwezigheid van onze logé. We zouden ons voor hem schamen als het anders was, dan hij verwachten kan.

Als we reeds bij het verkeer onder mensen zulke richtlijnen aanhouden, dan moet dat zeker het geval zijn ten opzichte van de hemelse bewoner van onze lichamen. En de Heilige Geest logeert niet bij ons voor een korte periode. Hij is altijd in ons en bij ons, zoals de apostel zegt: “tot de dag van de verlossing”. Dat is het moment dat wij onze woning in dit lichaam verlaten om bij de Heer te zijn. Wij zijn dus geen moment van ons leven zonder de inwoning van Gods Geest. We kunnen ons geen enkele “uitspatting” veroorloven, zonder daardoor de Heilige Geest te bedroeven.

Het is daarom ook belangrijk er op te letten dat in Efeze 4 vanaf vers 17 het onderwerp is: “onze levenswandel en openbaring van alle dag”. Dus niet hoe wij ons gedragen op zonen feestdagen, temidden van medegelovigen, in of buiten de samenkomsten. Dan zullen we ons

niet zo gauw laten gaan. Dan hebben we er niet zoveel moeite mee ons gespreksniveau wat hoger te houden. Dan zullen we er wel voor oppassen dat we minder gepaste of onwelvoeglijke taal uitslaan. Dan zijn we min of meer “in de sfeer”.

Het wordt een stuk moeilijker als we van maandag tot en met vrijdag op school, kantoor, fabriek enz. ons bevinden temidden van collega's die onkuise woorden gebruiken, of misschien geneigd zijn ons bespottelijk te maken. Dan komen er twee gevaren op ons af: Of we gaan meedoen met het spreken van ongepaste taal, omdat we ons niet willen laten kennen, óf we worden boos, driftig enz., omdat we nu eenmaal niet met ons laten sollen. Het risico is dan groot dat we onze tong niet in toom kunnen houden, dat we vuile woorden gebruiken, dat we bitter worden en dat laten blijken. Allemaal dingen die de Heilige Geest bedroeven. Helaas moet gezegd worden dat er ook bij het onderling verkeer tussen gelovigen nogal eens harde woorden vallen, waardoor de een de ander onnodig grieft. En zelfs in gezinsverband komt dat herhaaldelijk voor tussen man en vrouw, tussen ouders en kinderen. Voor deze situaties geldt wel speciaal de vermaning: “Weest ten opzichte van elkaar goedertieren, medelijdend, elkaar vergevend, zoals ook God in Christus u vergeven heeft” (Efeze 4:32).

De Heilige Geest zal ons niet verlaten, hoe wij ons ook misdragen en hoe wij Hem daardoor ook bedroeven. Maar als wij iets begrijpen van de hoge waarde die er verbonden is aan zijn wonen in ons, zal dat ons er van weerhouden om iets te zeggen of te doen wat Hem bedroeft. Hijzelf is het ook die ons daartoe de kracht wil geven. Anderzijds zal zijn werk in en door ons belemmerd worden als wij ons zo gedragen, dat Hij bedroefd wordt. Het heeft zelfs nog ernstiger consequenties als wij Hem bedroeven. In Jesaja 63:10 moest de profeet, na een opsomming te hebben gegeven van Gods grote goedheid, zijn barmhartigheid en vele gunstbewijzen ten opzichte van de kinderen Israëls, met smart constateren: “Maar zij waren wederspanning en bedroefden zijn Heilige Geest; daarom veranderde Hij voor hen in een vijand. Hijzelf streed tegen hen”.

Dat mag dan een oudtestamentisch woord zijn, het beginsel van Gods handelen met hen die zich de zijnen noemen verandert in wezen niet. Wie nu de Heilige Geest bedroeft, zal ook ondervinden dat God hem tegen komt, tuchtigt en van zegeningen berooft. De woorden van Jesaja herinneren ons aan de huiveringwekkende mogelijkheid, dat wij het werk van de Heilige Geest kunnen tegenwerken. Wij allen, één voor één, en ook gemeenschappelijk. Het is zelfs mogelijk dat de geest van het wereldse denken en leven ons zo in beslag heeft genomen, dat wij het nauwelijks meer merken. Wij kunnen, ondanks onze vrome woorden, zó in wereldse termen denken en handelen, dat wij de Geest geen gelegenheid meer laten om zijn wondere werk in ons te volbrengen. Van hoe grote praktische betekenis voor ons geloofsleven is daarom de vermaning: “Bedroeft de Heilige Geest van God niet”.

Blust de Geest niet uit

Staat de hiervoor besproken vermaning speciaal in verband met ons verkeer in deze wereld als kinderen van God, de woorden: “Blust de Geest niet uit” (1 Thess. 5:19) hebben vooral betrekking op het verkeren in de gemeente. Men zou de vragen kunnen stellen: “Is een mens in staat de Geest uit te blussen of te doven? Laat de Geest van God Zich dan in zijn activiteiten beïnvloeden door vlees en bloed? Is Hij niet superieur in zijn vermogen om, trots alle menselijke tegenkanting, het Geestesvuur overal zonder beperking te doen oplaaien en

branden?" Net zo min als er twijfel mogelijk is aan de macht die God heeft om in deze verworpen wereld orde op zaken te stellen, net zo min kan er getwijfeld worden aan het vermogen van de Heilige Geest om alle barrières op te ruimen die zijn werkzaamheid verhinderen.

Maar heel de Schrift door blijkt dat de Heilige Geest zijn activiteiten uitoefent door middel van mensen, die Hij daartoe zijn gaven heeft meegedeeld. En die mensen zijn en blijven onvolkomen instrumenten met een persoonlijke verantwoordelijkheid. Geen pionnen, die zonder medezeggenschap heen en weer worden geschoven. Nee, hun eigen dienstbereidheid, of de afwezigheid daarvan, zijn mee bepalend voor wat de Heilige Geest wel en niet kan doen.

Er zijn op zijn minst twee mogelijkheden waardoor wij de Geest kunnen uitblussen of doven. Als eerste mogelijkheid willen we noemen het feit dat we een aan ons verleende genadegave, welke dat ook mag zijn, welbewust ongebruikt laten. Dat kan gebeuren op grond van verschillende motieven. Het kan zijn dat iemand te bescheiden is en meent dat hij niets kan. (Alsof de Heilige Geest met de gave niet tegelijk de kracht tot uitoefening daarvan verleent). Zo iemand verwaarloost dan de hem gegeven gave. De Heilige Geest kan dan met hem niet doen wat past in het plan dat God met hem heeft. De werkzaamheid van de Heilige Geest wordt daardoor verhinderd, of, anders gezegd: zo iemand blust de Geest uit.

Het kan ook zijn dat iemand die een gave heeft ontvangen, zich dat ook bewust is, maar deze begraaft onder de veelheid van maatschappelijke activiteiten, die hij onderneemt om het in deze wereld zo goed mogelijk te hebben. De zorgen voor het levensonderhoud krijgen dan de voornaamste plaats, die de Geest van God eigenlijk voor Zich opeist. Ook dan wordt de Geest uitgeblust. Ongetwijfeld zijn er meer varianten mogelijk op deze beide voorbeelden, die ieder voor zich bij enig nadenken kan aanvullen.

De tweede mogelijkheid is, dat iemand zich ten opzichte van anderen zo gedraagt, b.v. door het spuien van kritiek op de dienst van de ander, dat deze daarvoor wordt ontmoedigd. Wat wordt er vaak veel kwaad gesticht door dergelijke kritiek. Wat wordt daardoor menig keer de werking van de Geest in en buiten de samenkomsten belemmerd en de Geest uitgeblust. Het is best mogelijk dat men anderen kritiseert onder het motief te strijden voor de eer van de Heer, maar in werkelijkheid gaat er vaak een geest van onverdraagzaamheid achter dit motief schuil. Laten we bedenken dat er nu eenmaal geen uniformiteit is in de gaven die de Heilige Geest uitdeelt, maar pluriformiteit (= veelzijdigheid). Elke door de Geest verleende gave moeten wij laten in de waarde die deze voor God heeft. Een evangelist is anders dan een herder, een profeet is anders dan een leraar.

Overall dreigt het gevaar dat wij allen, één voor één, en ook allen samen, bezig zijn op allerlei listige manieren het werk van de Geest uit te blussen, Hem belemmeringen in de weg te leggen. Bieden we Hem ooit onze totale inzet, naar de maat van het geloof, opdat Hij ons kan grijpen in zijn sterke greep, om zijn werk in en door ons te kunnen doen? Ernstige zaken om er ons op te bezinnen, persoonlijk, in het Goddelijk licht, om de vermaning: "Blust de Geest niet uit" effectief te doen worden met het oog op onze dienst. Er moeten ergens in ons bronnen verstopt zijn, zodat de Heilige Geest Zich niet in zijn heerlijkheid en volheid openbaren kan. Laten we niet kijken naar de fouten die anderen misschien maken, maar laten we, ieder van ons, bij onszelf te rade gaan om ons af te vragen of deze vermaning niet

uiterst actueel is in onze tijd en in onze omstandigheden.

Vol van en vervuld met de Geest

Vol zijn van de Heilige Geest

Behalve van de Heer Jezus (Lukas 4:1) wordt ook van Stéfanus en Barnabas getuigd dat zij vol waren van de Heilige Geest (zie Hand. 7:55; 11:24). Verder wordt er in Handelingen 6:3 gezegd dat de apostelen aan de gemeente opdracht gaven om in hun midden uit te zien naar zeven mannen “vol van de Heilige Geest en van wijsheid”. Tot hen behoorde ook Stéfanus en daarnaast waren er de zes in vers vijf genoemde mannen.

Uit het verband waarin de uitdrukking “vol van de Heilige Geest” voorkomt, kan de conclusie worden getrokken, dat de geestelijke toestand van de genoemde personen zó was dat hun hart en leven werd beheerst en gecontroleerd door de Geest van God. Dat kwam ook tot uiting in de dienst die zij verrichtten. Blijkbaar is dat niet een voortdurende toestand in hun leven geweest. De geschiedenis van Barnabas laat ons tenminste zien dat op een gegeven moment een verbitterde geest hem parten speelde (Hand. 15:39). En dat kan niet samengaan met een vol zijn van de Heilige Geest, want als dat het geval is, wordt er zichtbaar de vrucht van de Geest: liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, goedertierenheid, goedheid, trouw, zachtmoedigheid, zelfbeheersing (Gal. 5:22). Niet één of meer van deze “delen” apart, maar alle samen zijn de vrucht van de Geest.

Opnieuw stellen we de vraag, zoals we dat in ander verband al eerder deden: “Kan dat in onze tijd nog verwerkelijk worden?” Met andere woorden: Kan iemand in onze tijd nog vol zijn van de Heilige Geest? Het lijkt praktisch onmogelijk. Om dat te kunnen zijn en zó de vrucht van de Geest te openbaren, moeten alle uiterlijke omstandigheden wel optimaal meewerken, zoals dat het geval was in de eerste tijd van de gemeente. Daar en toen was de Geest van God op een bijzonder intense wijze werkzaam, was ook het geestelijk klimaat van de gelovigen onder elkaar en hun praktische afzondering van de godsdienstige en morele wereld bijkans zó volmaakt, dat de invloeden van buitenaf hen nauwelijks schaadden.

Het zou onwerkelijk zijn te ontkennen dat de verwording in de Christenheid en het algemeen lagere geestelijke niveau van hen die werkelijk kinderen van God zijn, ook invloed heeft op elke gelovige individueel.

Alle tegenwerkende factoren die van buitenaf de gelovige beïnvloeden, kunnen alleen onschadelijk gemaakt worden door een intens gemeenschapsleven met de Heer, een zich volledig en gehoorzaam onderwerpen aan het Woord, om zo Gods wil te volbrengen. Dat kan niet worden bereikt door krampachtige inspanning van de menselijke wil, maar door Gods Geest, die de eigenwil gebroken heeft en het hart gereinigt, zodat het zich geheel openstelt voor zijn werking. Dat kost vanzelfsprekend een enorme verloochening van ons “ik” en een vrijwel ononderbroken bezig zijn met de Heer en met zijn Woord. Te hoog gegrepen en een onbereikbaar ideaal?

Praktisch gesproken: ja!

Maar wie er intens naar verlangt vol te zijn van de Heilige Geest en de vrucht van de Geest in al zijn veelzijdigheid te openbaren, zal van God de hulp en kracht ontvangen daarin vorderingen te maken.

Iemand anders heeft gezegd: Wij moeten niet méér willen bezitten van de Geest, maar de Heilige Geest moet méér van ons bezitten. Daarom is het bidden om de volheid van de Geest een verkeerd gericht gebed.

Wie een hoge dunk heeft van zichzelf of van de dienst die hij voor God verricht, kan niet vol zijn van de Geest. Als iemand in onmin leeft met een ander, als jaloezie zijn hart vervult, kan die volheid er evenmin zijn. En zo zouden we meer dingen kunnen noemen die niet samen kunnen gaan met een vol zijn van de Heilige Geest. Als een mens ergens vol van is, dan neemt dat heel zijn denken in beslag. Hij kan ook niet nalaten er met anderen over te praten, want waar het hart vol van is, loopt de mond van over. Al zijn doen en laten wordt bepaald door dat waar hij vol van is. Wanneer Paulus aan Timotheüs schrijft: “Behartig deze dingen, leef daarin, opdat aan allen duidelijk wordt, dat gij vorderingen maakt” (1 Tim. 4:15), heeft hij ook bedoeld dat Timotheüs' hart en leven vol moesten zijn van de Heilige Geest en de dingen van de Heer.

Hebben wij niet heel veel redenen om vol te zijn van wat de Heer Jezus voor ons is en voor ons heeft gedaan, vol van Gods liefde, genade, enz. ten opzichte van ons? Wanneer iemand veel spreekt over geestelijke dingen, is dat op zichzelf nog geen bewijs dat hij vol is van de Heilige Geest. Er is helaas ook veel geestelijk gepraat waar je kop noch staart aan kunt vinden, verwarde gevoelsmatige uitingen, die geen basis hebben in de Schriften. Het gaat bij ons spreken niet in de eerste plaats om de hoeveelheid, maar om de inhoud. Een voorbeeld daarvan hebben we in Stefanus. Dat hij vol was van de Heilige Geest werd zichtbaar voor zijn medegelovigen, doordat hij vol was van geloof, van genade en van kracht (Hand. 6:4,8). Als volgend element kunnen we daarbij nog voegen: wijsheid (6:10). Geen menselijk intellect, maar de wijsheid die van boven, van God, komt, zoals Jakobus die ontleedt in hoofdstuk 3:17 van zijn brief. Dat zijn dus de uiterlijke kenmerken van het vol zijn van de Heilige Geest, die de toetssteen zijn ten opzichte van ieder die beweert deze volheid te bezitten.

Vervuld met de Heilige Geest

De uitdrukking “vervuld zijn met de Geest” komt in de oorspronkelijke tekst van hetzelfde grondwoord als “vol zijn”. Ook in onze taal is er weinig verschil in betekenis tussen *vol* zijn van en *vervuld* zijn met iets. Het is zelfs moeilijk aan te geven wat het verschil tussen beide uitdrukkingen precies is. Maar als er in de Schrift twee verschillende woorden worden gebruikt, mag daaruit geconcludeerd worden dat er niet hetzelfde mee wordt bedoeld. Dat kan ook daaruit blijken dat God reeds vóór de pinksterdag mensen met zijn Geest vervulde, terwijl van niemand - behalve van de Heer Jezus - vóór die tijd gezegd wordt dat hij of zij vol was van de Heilige Geest.

Hoewel de Geest van God nog niet als persoon geopenbaard was, lezen we van enkele personen dat zij reeds vóór de pinksterdag vervuld werden of zouden worden met de Heilige Geest:

Bezaleël, de zoon van Uri, die God vervulde met zijn Geest (Ex. 21:2, 3) voor de opdracht die hij kreeg om de materialen voor de tabernakel klaar te maken volgens de aanwijzingen die God aan Mozes gegeven had.

Elizabeth, de moeder van Johannes de dooper, werd vervuld met de Heilige Geest (Luk. 1:41) om de lofzang uit te spreken die we lezen in de daarop volgende verzen.

Zacharia, haar man, werd met hetzelfde doel vervuld met de Heilige Geest (Luk. 1:67).

Johannes de dooper, van wie de engel aankondigde dat hij met de Heilige Geest vervuld zou

worden reeds vanaf zijn geboorte, om vele zonen van Israël te doen terugkeren tot de Here hun God (Luk 1:15-17).

Dat Johannes reeds vanaf zijn geboorte deze vervulling zou hebben, kan allerlei vragen oproepen omtrent de zin daarvan, waarop wij het antwoord moeten schuldig blijven. Wel wijst deze aankondiging op een blijvende toestand, hoewel we daaruit ook weer niet de conclusie mogen trekken dat deze altijd bij Johannes aanwezig is geweest. Dat blijkt ook uit het feit dat hij zijn discipelen naar de Heer Jezus heeft gestuurd met de vraag: "Zijt gij degene die komen zou, of moeten wij een ander verwachten?" (Luk. 7:20).

Hoe dan ook, de vervulling met de Heilige Geest van de hiervoor genoemde personen staat in verband met de dienst, van kortere of langere duur, die zij moesten verrichten.

Ook de meeste keren dat er in "de Handelingen" sprake is van "vervuld zijn met de Heilige Geest" blijkt dat deze vervulling er was voor een bepaald doel. Men kan ook zeggen dat een uitvloeisel daarvan was: dat wat de betreffende gelovigen direct daarop deden.

De eerste keer was dit het geval met de op de pinksterdag bij elkaar zijnde gelovigen. Als gevolg van de vervulling met de Geest spraken zij in andere talen, zoals de Geest hun gaf uit te spreken. Het is de enige keer dat dit in verband met elkaar wordt genoemd en het is dus, zoals wij reeds eerder opmerkten, een foutieve conclusie te zeggen, zoals sommigen doen, dat de vervulling met de Geest noodzakelijk moet leiden tot het spreken in "tongen".

Het is buiten twijfel dat deze zelfde mensen, tenminste het overgrote deel van hen, er ook bij waren toen Petrus en Johannes na hun vrijlating uit de gevangenis verslag uitbrachten van wat hen wedervaren was. Als antwoord op het toen eendrachtig uitgesproken gebed werd de plaats van samenkomst bewogen en werden zij allemaal vervuld met de Heilige Geest, uitmondend in een vrijmoedig spreken van het Woord van God (Hand. 4:31).

Uit de opmerking dat deze gelovigen daar met de Geest vervuld *werden*, moet wel geconcludeerd worden dat zij dit sinds de pinksterdag niet voortdurend waren geweest. Van Petrus lezen we (Hand. 4:8) dat hij, vervuld met de Heilige Geest, tot de oversten en oudsten van het volk sprak. Hetzelfde vinden we bij Paulus als hij het woord richt tot Elymas de tovenaer (Hand. 13:9). Ananias had tegen hem gezegd dat hij met de Heilige Geest vervuld *zou worden* (Hand. 9:17). Dat wijst niet op een tijdelijk verschijnsel, maar op een meer blijvende toestand, stellig met het oog op de belangrijke en omvangrijke dienst die hem als apostel te wachten stond. Daarin zien we overeenkomst met wat we hebben gezegd van Johannes de dooper.

Tot slot wijzen we nog op de vermaning van Paulus, gericht aan de gemeente te Efeze, en daardoor indirect tot alle gelovigen: "*Wordt* vervuld met de Geest" (Ef. 5:18). Uit de brief aan de Efeziërs blijkt dat de apostel hen deelgenoot kon maken van de diepste Goddelijke verborgenheden. Kennelijk was hun geestelijke toestand in het algemeen zo, dat zij deze waarheden konden begrijpen en verwerken. Zij waren geen oppervlakkige Christenen, maar gelovigen met kennis en onderscheidingsvermogen. Zij wisten dat zij de Heilige Geest ontvangen hadden als een zegel van God met het oog op de beloften voor hun toekomst (hf. 1:13; 4:30). Hoewel dit zo was, vermaande de apostel hen toch vervuld te worden met de Heilige Geest. Dan kan het niet anders of inwoning van en verzegeling met de Geest enerzijds, moeten verschillend zijn van het vervuld zijn met de Heilige Geest. De

eerstgenoemde dingen zijn het onveranderd voorrecht van elke gelovige, elk kind van God, zonder onderscheid wat betreft leeftijd, geestelijk inzicht en de vorderingen die hij daarin heeft gemaakt.

Ondanks de goede geestelijke toestand van de Efeziërs hadden zij de vermaning nodig: “Wordt vervuld met de Geest”. Als zij dat nodig hadden, geldt dat dan niet in even sterke mate voor ons? Uit wat er volgt in Efeze 5:19-21 blijkt dat dit nodig was en is met het oog op:

- het tot elkaar spreken in psalmen, geestelijke liederen enz.;
- het uiten van lofprijzingen aan de Heer Jezus en het danken van God;
- het elkaar onderdanig zijn in de vreze van Christus.

Kort samengevat: de dienst in de samenkomsten als gemeente, die tot zegen moet zijn voor elkaar en tot eer van God en de Heer Jezus. Belangrijk is dat aan de vermaning om vervuld te worden met de Geest voorafgaat: “Verstaat wat de wil van de Heer is. En wordt niet dronken van wijn, waarin losbandigheid is”.

De apostel wijst daarmee ook af elke overtrokken gevoelsmatige uiting in de dienst. Het gaat immers niet om wat wij voelen, maar wat de wil van de Heer is. Dat mag alleen de maatstaf zijn voor onze dienst in de samenkomsten, bij alles wat wij zeggen en doen. En het is de Heilige Geest die ons de wil van de Heer doet kermen om te weten wat wij wel en niet hebben te doen.

Van hoe grote betekenis is dat allemaal ook voor ons. Veel broeders zijn redelijk goed thuis in de Schrift, ze kennen de inhoud van de liederen uit hun hoofd. Het is voor hen dan vaak niet moeilijk een “passende” tekst te lezen, een op het geheel aansluitend lied op te geven. In het verband van de hele dienst kan dat kloppen als een bus, maar op zichzelf bewijst dat nog allerminst dat het voortspruit uit de werking van de Heilige Geest. Onze gevoelens kunnen zelfs die werkzaamheid lelijk in de weg staan.

Het opgeven van een lied, het voorlezen van een Schriftgedeelte, passend in het kader van de dienst, lijkt zo eenvoudig, maar dat is het niet. Het kan zelfs een routinezaak zijn, waaraan juist oudere en ervaren broeders mank dreigen te gaan.

Werkelijke “dienst” in de samenkomsten is alleen mogelijk als de Geest van God onze harten vervuld heeft en Hij onze gedachten volledig controleert en bestuurt. Dat is geen zaak die beperkt blijft tot de uren die wij bij elkaar zijn tijdens de samenkomsten. Als van de maandag tot en met de zaterdag in onze werkkring, studie of ons gezin, onze eigenwil de boventoon voert, mogen we niet verwachten dat we in de samenkomsten opeens op een andere golflengte afgestemd kunnen zijn. Wie in de week niet geestelijk is, kan dat op zondag evenmin zijn. Het is dan ook van grote betekenis dat de apostel direct na de vermaning, om vervuld te worden met de Heilige Geest, uitvoerig schrijft over de verhoudingen zoals die moeten zijn in ons praktische leven, waarin hij alle facetten bespreekt die er zijn voor de vrouw, de man, de kinderen, de slaven, de meesters en de boze machten die ons omringen.

De dienst die wij verrichten in onze samenkomsten houdt ten nauwste verband met onze praktische levenswandel. Als we daarin niet werkelijk gehoorzaam zijn, kan de Heilige Geest ons ook niet gebruiken in de samenkomsten, dan kan Hij ons niet vervullen. Dan brengen we menselijke dingen daar waar de Geest van God het alleen voor het zeggen heeft. Dat moet ons aansporen tot grote voorzichtigheid bij het opgeven van een lied, het lezen van een Schriftgedeelte, het uitspreken van een dankzegging.

Anderzijds moet het ons er toe brengen ons hele zijn te plaatsen in het Goddelijk licht en de

Geest van God gelegenheid te bieden in en door ons te werken wat Hem welgevallig is en tot eer van de Heer.

Nog één opmerking in dit verband: het vervuld zijn met de Heilige Geest is geen vermaning die speciaal gericht is tot hen die zich hoorbaar uiten in de dienst, zij geldt voor alle in de samenkomst aanwezige gelovigen. Het is een grote misvatting om te veronderstellen dat zij die zwijgen deze vermaning rustig naast zich kunnen neerleggen. Overigens zal het duidelijk zijn dat het vervuld zijn met de Geest niet alleen nodig en goed is voor de dienst in de samenkomsten, maar ook voor ons persoonlijk geestelijk leven. Die vervulling werkt kracht, blijdschap, vrede, liefde enz. in onze harten waardoor wij er in heel ons leven het bewijs van leveren dat wij nieuwe mensen zijn in een wereld waarin de uitingen van de natuurlijke mens de boventoon voeren.

Verzegeling met en zalving van de Geest

Er resten ons nog enkele punten te bespreken die de verhouding raken van de Heilige Geest en de gelovige. Als eerste noemen we:

De verzegeling met de Heilige Geest

In onze tijd gebeurt het nog vaak dat per post te verzenden officiële stukken door de afzender worden verzegeld. Het doel daarvan is dat de geadresseerde kan waarnemen dat dit stuk hem ongeschonden bereikt en niet door iemand anders is geopend. Deze gedragslijn volgt men vooral bij koopakten en zendingen die waardepapieren bevatten, die aan een bepaalde persoon gestuurd worden als eigenaar van het object. Deze gewoonte is al heel oud. Zij werd reeds in het oude testament genoemd. Als voorbeeld daarvan verwijzen we naar Jeremia 32:10, 44, waar we lezen dat de profeet de koopbrief van de door hem gekochte grond naar het voorschrift en de wettelijke bepalingen verzegelde. Deze brief mocht pas geopend worden nadat de rechtmatige eigenaar zijn bezit aanvaardde. Tot zolang moest het eigendomsbewijs verzegeld en gesloten blijven.

Een ander voorbeeld ter illustratie is de verzegeling van de leeuwenkuil waarin Daniël was geworpen, met het doel “opdat er niets zou worden veranderd met betrekking tot Daniël” (Dan. 6:18). Een soortgelijke strekking heeft ook de verzegeling van het boek waarvan we lezen in Daniël 12:4 (vergelijk met Jes. 29:11). De inhoud van dit boek kon niet geopenbaard worden vóór de eindtijd, maar stond wel onherroepelijk vast.

Als laatste illustratie nog een tekst uit het nieuwe testament. In Openb. 7:3 wordt gezegd dat de slaven van God aan hun voorhoofd verzegeld moesten worden. Zij ontvingen een uiterlijk waarmerk, als een eigendomsrecht van God op hen, om hen te vrijwaren voor de oordelen die de bewoners van de aarde zouden treffen (vergelijk met Openb. 9:4).

Het voorgaande samenvattend, kunnen we zeggen dat:

- de verzegeling van iets of iemand wijst op de waarde die het verzegelde heeft;
- de verzegeling een eigendomsrecht aangeeft;
- de verzegeling gebeurde om het object veilig te stellen, onaantastbaar en om het ongeschonden te bewaren;
- de verzegeling als beginpunt had de eigendomsoverdracht en als eindpunt het in bezit nemen van het verkregene.

Volledigheidshalve citeren we nu de drie Schriftplaatsen die spreken over de verzegeling met de Heilige Geest:

- a. *2 Korinthe 1:22*: “God, die ons ook verzegeld en de Geest als onderpand in onze harten gegeven heeft”.
- b. *Efeze 1:13*: “In Hem zijt gij, toen gij geloofd hebt, verzegeld met de Heilige Geest der belofte, die het onderpand is van onze erfenis, tot de verlossing van de verkregen bezitting, tot lof van zijn heerlijkheid”.
- c. *Efeze 4:30*: “En bedroeft de Heilige Geest van God niet, door welke gij verzegeld zijt tot de dag van de verlossing”.

Uit deze teksten leren we:

1. dat het God is die verzegelt;

2. dat de Heilige Geest het zegel is;
3. dat de gelovigen verzegeld worden;
4. dat de verzegeling een onderpand is, een borgstelling van Gods kant, dat de gelovige bewaard wordt Voor wat hij naar Gods beloften nog tegoed heeft en dat het erfdeel voor hem onvergankelijk wordt bewaard(vergelyk 1 Petr. 1:4-5);
5. dat de verzegeling geen eeuwige, maar een *tijdelijke aangelegenheid* is en slechts duurt tot de beloofde bezitting verkregen is.

Onder ten derde hebben we gezegd dat de *gelovigen* verzegeld worden met de Heilige Geest. Met deze gelovigen worden alleen bedoeld zij die het evangelie van hun behoudenis hebben gehoord en aangenomen. Dat evangelie is onlosmakelijk verbonden met een persoon: Jezus Christus, en met het door Hem volbrachte verlossingswerk door zijn bloedstorting. Wie deze persoon aanneemt en zijn werk op zichzelf betreft, is een gelovige in de zin van Efeze 1:13 en wordt verzegeld met de Heilige Geest. Ter illustratie hiervan nog even terug naar het oude testament, het boek vol leerzame zinnebeelden. In Leviticus 14:14 lezen we dat de priester bloed van het schuldoffer moest strijken op de rechter oorlel, de rechter duim, en de rechter grote teen van de gereinigde melaatse. Nadat dit gebeurd was streek de priester olie (beeld van de Heilige Geest) op dezelfde lichaamsdelen.

De verzegeling met de Heilige Geest door God heeft niets te maken met onze geestelijke openbaring, maar heeft alleen betrekking op de positie waarin wij door God gebracht zijn op grond van het geloof.

De zalving met de Heilige Geest

Het zalven van personen en voorwerpen wordt in het oude testament herhaaldelijk genoemd. We lezen daar over het zalven van de hogepriester, van de priesters, van de onderdelen van de tabernakel en van de gehele tent der samenkomst. Later ook van het zalven van koningen en profeten. Belangrijk is het te weten wat het doel was van deze zalving. Het was een wijdingsceremonie, die in direct verband stond met de heiliging of afzondering voor God van de betreffende personen of voorwerpen. Daarop aansluitend is het nodig op te merken dat deze personen of voorwerpen pas klaar waren om dienst te doen nadat zij gezalfd waren met de heilige olie. Alleen na de voltrekking van deze handeling waren zij aangenaam en bruikbaar voor God. De zalf die hiervoor gebruikt moest worden was van heel bijzondere samenstelling (zie Exodus 30:34-36) en mocht voor niets anders worden aangewend. Het zou erg leerzaam en interessant zijn de verschillende bestanddelen van deze zalf op hun geestelijke betekenis te onderzoeken. Dat voert ons in dit bestek te ver en we volstaan daarom met er op te wijzen dat zij ons iets laten zien van al de volmaaktheden die de Heer Jezus voor God had in zijn lijden, zijn toewijding voor Hem. Een ander belangrijk aspect is, dat de zalving van de priesters pas plaats vond nadat de offers waren gebracht en zij met het bloed daarvan waren besprenkeld. Dezelfde volgorde dus als we reeds hebben opgemerkt bij de verzegeling met de Heilige Geest.

Dat leert ons tevens dat de zalving van de gelovigen met de Heilige Geest niet eerder kon plaats hebben dan nadat het offer, de ene offerande van Jezus Christus, was volbracht. Vandaar dat ook pas in de brieven van Paulus en Johannes sprake is van de zalving met de Heilige Geest van de gelovigen.

In de evangeliën en de Handelingen lezen we alleen dat de Heer Jezus met de Geest gezalfd

is. Hij was de reine en heilige, die geen verzoening nodig had.

We gaan nu over tot bestudering van de Schriftplaatsen die spreken over de zalving van de gelovigen met de Heilige Geest.

- a. *2 Kor. 1:21*: "Hij nu, die ons met u bevestigt in Christus en die ons gezalfd heeft, is God".
- b. *1 Joh. 2:20*: "En gij hebt de zalving van de Heilige en gij weet alles".
- c. *1 Joh. 2:27*: "En wat u betreft, de zalving die gij van Hem ontvangen hebt, blijft in u en gij hebt niet nodig dat iemand u leert; maar zoals dezelfde zalving - die waar is en geen leugen - u over alles leert, zo zult gij in Hem blijven, zó als zij u geleerd heeft".

Deze teksten leren ons:

1. dat het God is die de zalving verricht.
2. dat het de *Heilige Geest* is waarmee de gelovige wordt gezalfd.
3. dat het *doel* van de zalving is: afzondering, geschiktmaking en toewijding, in overeenstemming met wat we hiervóór gezegd hebben over de zalving in het oude testament.

In de eerste brief van Johannes wordt daarnaast nog een ander aspect genoemd: het vermogen om in te dringen in de gedachten van God. Dat sluit aan op wat de apostel Paulus aan de gelovigen te Korinthe schreef:

"God heeft het (wat Hij bereid heeft voor hen die Hem liefhebben) ons geopenbaard door zijn Geest", en: "Wij hebben de Geest die uit God is, opdat wij zouden weten de dingen die ons door God geschonken zijn" (zie *1 Kor. 2:10,12*).

Uit het tekstverband in 1 Johannes 2 blijkt dat het hebben van de zalving met de Heilige Geest ons in staat stelt waarheid en leugen betreffende de personen van de Vader en de Zoon te onderscheiden en van elkaar te scheiden. Dat is niet alleen het voorrecht van de in de Schriften door studie ingewijde gelovigen, het is ook het deel van de pas bekeerde, van de jongste gelovige. Het is een kenmerk van de apostel Johannes dat hij scherpe lijnen trekt en bepaalde beginselen met hun toepassing als het ware zwart/wit voor ons tekent. Zo doet hij dat ook als hij uiteenzet, dat de zalving, die wij van God ontvangen hebben, ons in beginsel bekwaam maakt de waarheid vast te stellen met betrekking tot de Vader en de Zoon.

Toch kan het voorkomen dat een gelovige het rechte inzicht mist of kwijt raakt.' De oorzaken daarvan kunnen zijn:

- verontreiniging door verkeerde verbindingen (*2 Kor. 6:14-16*);
- een vleeselijke instelling als gevolg van onderlinge naijver, twist en sektarisme (*1 Kor. 3:1-4*), afgezien van een zondig leven.

Het is diep verootmoedigend als deze en dergelijke dingen bij gelovigen gevonden worden. Is het niet, als we letten op de gemakkelijke ingang die dwaalleer heeft in de harten van Gods kinderen, een aanwijzing dat de geestelijke toestand van velen niet goed is?

Laten we daarbij niet eerst met de vinger wijzen naar *anderen*, maar *onszelf* onderzoeken hoe de toestand is van ons hart.

De waarde voor ons praktisch geloofsleven

Hoewel wij bij de behandeling van ons onderwerp getracht hebben ook die aspecten te belichten die van belang zijn voor onze wandel als gelovigen, willen we tot slot daarop nog extra de aandacht vestigen. Met het oog daarop willen we eerst iets zeggen over

De Heilige Geest en ons gebed

Door en in de Schrift spreekt God tot ons. Door en in het gebed spreken wij, als zijn kinderen, tot God. Het moet voor ieder duidelijk zijn dat het een niet te scheiden is van het ander. Beide zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Alleen als wij God gelegenheid geven tot ons te spreken door zijn Woord, zal ons gebedsleven zó kunnen functioneren als goed en recht is voor Hem. Door het Woord van God leren wij immers zijn wil kennen. En de kennis van die wil is absolute voorwaarde om onze gebeden en smekingen met vrijmoedigheid te brengen voor de troon van de genade (1 Joh. 3:21-22). Dan en dan ook alleen zullen wij van Hem ontvangen wat wij ook bidden.

Maar zo min de Schriften door ons begrepen kunnen worden zonder de voorlichting van de Heilige Geest, zo min kan ook ons bidden buiten de werkzaamheid van die Geest in ons. Bidden tot God is niet alleen Hem onze noden, zorgen en behoeften bekend maken, afgezien van het feit dat Hij die door en door kent. Werkelijk gebed is een uiting van de diep gevoelde behoefte om gemeenschap te hebben met onze God en Vader, ook al zijn er in ons persoonlijk leven geen dringende noden die ons daartoe uitdrijven.

Om zulke gebeden te doen “slagen”, om die gemeenschap tot een vreugde voor ons hart te maken, hebben wij de Geest van God nodig. Uit onszelf weten wij niet wat wij zullen bidden zoals het behoort. In die zwakheid komt de Heilige Geest ons te hulp. Hij wil onze gedachten besturen, ze zuiveren van elementen die God niet welgevallig zijn (vergelijk Rom. 8:26). Hij is het ook die ons gebedsleven activeert door ons voor de aandacht te stellen over welke onderwerpen wij hebben te bidden. Dat geldt niet alleen voor gebedssamenkomsten, maar ook voor ons persoonlijk gebed. Niet wij kunnen uitmaken *wat* wij moeten bidden en evenmin *hoe* wij hebben te bidden. Dat doet, als het goed is, de Heilige Geest.

In de brief van Judas (vers 20) worden we vermaand om te bidden “in de Heilige Geest”. Dat wil zeggen: breng uw eigen gedachten, wensen en verlangens in overeenstemming met die van de Geest van God. Als dat het geval is, zal er sprake zijn van “een krachtig gebed” dat veel vermag. De kracht van onze gebeden voor God wordt niet bepaald door een goede formulering van ons, door een herhaald en dringend spreken tot God, maar door de kracht die de Heilige Geest er aan kan verlenen als wij bidden in de Heilige Geest.

In Romeinen 8 vinden we bovendien dat de Heilige Geest Zelf bidt voor de heiligen. Zoals de Heer Jezus voor ons pleit in de hemel, zo pleit de Geest van God voor ons vanaf de aarde.

Zonder gebed is een geestelijk gezond leven onbestaanbaar.

Zonder de Heilige Geest is een vruchtbaar gebedsleven niet mogelijk.

Het gebed bepaalt twee aspecten van ons geloofsleven:

- a. onze verhouding tot God en de Heer Jezus;
- b. onze verhouding tot de mensen en dingen op aarde.

Beide komen alleen dan goed tot hun recht als de Heilige Geest ons leven bestuurt.

Mochten we er allen meer van overtuigd zijn wat de Heilige Geest voor ons betekent als we onze knieën buigen, hetzij persoonlijk, hetzij gemeenschappelijk.

Het volgende onderwerp dat in dit verband onze aandacht vraagt is:

Wandelen door de Geest

Als de Schrift spreekt over de wandel van de gelovige, dan worden daarmee twee dingen bedoeld:

- a. a.hoe onze verhouding is tot God als onze Vader en tot de Heer Jezus, in de praktische beleving daarvan;
- b. b.hoe onze openbaring is ten opzichte van onze medemensen, in de ruimste zin van het woord, en ons gedrag in deze wereld.

Voor beide situaties is van overwegend belang wie onze leidsman is bij onze wandel. Overeenkomstig de twee machten die in de gelovige wonen en werken, nl. het vlees en de Geest, kan hij zich door één van beiden laten leiden. "Het vlees" is te vereenzelvigen met de "oude natuur", de in ons wonende zonde, als bron van alle verkeerde gedachten en daden. Die oude natuur, of "het vlees" kan niet verbeterd worden en we raken hem ook niet kwijt zolang we in ons aardse lichaam zijn.

Alles wat "het vlees" bedenkt, is vijandschap tegen God, omdat het zich niet onderwerpt aan Gods wil. Het is ook niet in staat om dat te doen.

"Het vlees" verlangt en begeert alleen die dingen, die volkomen indruisen tegen wat de hoge roeping is van Gods kinderen, wat betreft hun wandel hier op aarde. Een voor God welgevallige wandel is dan ook onmogelijk voor wie zich laat leiden door het vlees.

Het grote geheim van een wandel met God is de wetenschap en erkenning: het vlees betwist de Heilige Geest de heerschappij in mijn leven, maar als ik de strijd tegen het vlees overlaat aan de Geest, zal Hij overwinnaar zijn.

Voor veel gelovigen ligt daar nu juist het grote probleem. Telkens weer dreigt namelijk het gevaar dat zij enerzijds de macht van "het vlees" onderschatten, en anderzijds dat zij de kracht van de Heilige Geest te gering achten.

Het eerste is even funest voor het geloofsleven als het tweede. Het Woord van God zegt ons dat het grootste gevaar voor ons geestelijk leven gelegen is in het feit dat wij nog vertrouwen stellen in "het vlees". Wij hebben nog vaak een te hoge dunk van onze goede wil, onze capaciteiten, onze gaven, ons verstand en ons gevoel, zonder er bij stil te staan dat deze dingen als zodanig behoren tot de oude natuur. Wanneer er plaats wordt gegeven aan het een, is er geen plaats voor het ander. Als ik het vlees of mijn eigen "ik" zijn gang laat gaan, kan de Geest van God niet werkzaam zijn in mij. In beginsel is het weliswaar zo, dat de gelovige "het vlees heeft gekruisigd met de hartstochten en begeerten" (Gal. 5:24), maar voor de praktische toepassing daarvan is het nodig "het vlees" te zien zoals God dat ziet. Ik moet aanvaarden dat het doodvonnis is geveld over alles in mij wat van het vlees is, en alles wat er uit voortkomt erkennen als vervloekt. Dat betekent niet: de strijd aanbinden tegen het vlees, maar het laten waar God het voor mij geplaatst heeft, namelijk in de dood van Christus op het kruis.

Als wij de Geest van God alle ruimte geven in ons leven, zal Hij de strijd tegen het vlees in

ons tot een goed einde brengen. Niet eens voor altijd, maar telkens weer als het vlees zich wil laten gelden.

Onder de leiding van de Heilige Geest kan ons leven een overwinningsleven worden. Dat bedoelde de apostel Paulus toen hij zei: “Als gij door de Geest de werkingen van het lichaam doodt, zult gij leven” (Rom. 8:13).

Wij zijn er ons van bewust dat alles wat we hebben geschreven over de Heilige Geest niet meer is dan stukwerk. We hebben slechts beperkt kunnen overdenken wat de betekenis is van de Geest van God voor de gemeente van de Heer Jezus in zijn totaliteit en voor ieder van ons persoonlijk. Het leven uit de kracht van de Geest is altijd weer een opnieuw grijpen naar wat Christus ons heeft gegeven en wat Hij voor ons betekent.

De bedoeling van de Heilige Geest is slechts de verheerlijking van de Heer Jezus en van God de Vader, zodat Christus meer gestalte in ons mag krijgen. Dat doel heeft ook ons voor ogen gestaan bij het schrijven van deze brochure. Moge de Heer het daartoe zegenen.

We eindigen deze overdenking met de slotverzen van de tweede brief aan de Korinthiërs:

“De genade van de Heer Jezus en de liefde van God en de gemeenschap van de Heilige Geest zij met u allen.”